Poštnina plačana v gotovini

Leto IX, št. 181

Ljubljana, sobota 4. avgusta 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2495

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Zaključek zasedanja KDK v Zagrebu

Važni sklepi o organizaciji borbe za prerojenje države. – Razdelitev dela. – Velik vtis Predavčevih razkritij o načrtih dr. Korošca. Izjave dr. Žerjava o zagrebških sklepih

Ljubljana, 3. avgusta.

Narodni posl. dr. Žerjav se je danes vrnil iz Zagreba z zasedanja kluba KDK. Naš urednik ga je posetil in ga prosil, naj mu na kratko oriše svoje vtise o zagrebških posvetovanjih in pove svoje mnenje o razkritjih podpredsednika HSS g. Predavca. G. dr. Žerjav je odgovoril med drugim:

«V Zagrebu smo Slovenci kakor doma. **Tam se je rodila jugoslovenska ideja in morda ni slučaj, da se ta ideja vrača v svoji pravi vsebini in obliki pod okrilje Zagreba.** Naša posvetovanja so bila zelo resna. Vsak izmed nas se je zavedal velike odgovornosti in zavedal, da je odgovoren tudi on. V zadnjem času nam iz Beograda, od koder tega ne bi pričakovali, pretijo z amputacijo Hrvatov in s tem seveda tudi Slovencev, pač toliko kolikor bi bilo izvestnim krogom potrebno, da vzdrže krivično nadvlado. Jaz pa sem **globoko uverjen, da narod v Srbiji, posebno pa tamkajšnji kmečki narod prav nič ne misli na to in da bo obračunal z vsakim, ki se igra s to nesrečno mislijo.**»

«Zagrebška resolucija,» je nadaljeval dr. Žerjav, «je znova dokazala, **da vodi Kmečko-demokratsko koalicijo ves čas njenega obstoja in tudi v sedanjih odločilnih dneh le skrb za državo in njen obstoj,** ki ga ogrožajo metode in miselnost, tako surovo izražene v vladi g. Vukičevića in danes v vladi g. Korošca. Zagrebška resolucija ugotavlja, da tako ne gre več naprej, in zahteva, da se pri reviziji dosedanjega stanja bolj upoštevajo historična in narodno politična dejstva. Kdor zna čitati in misliti, vidi v programskem delu resolucije važen preokret v smer, ki se že kristalizira in ki jo bomo — o tem sem prepričan — pristaši KDK, ko bodo za to dani zunanji pogoji, vsekakor pa pravočasno povsem sporazumno izdelali v še podrobnejši program.»

»Kaj mislite, g. poslanec, kako se bodo dogodki razvijali?«

«Prvi pogoj za mirnejši razvoj dogodkov je odstranitev izzivalnega režima. Dokler je na krmilu taka vlada in je državna moč angažirana za očuvanje starega sistema, se nam vsiljuje samo borba. Mi smo bojev vajeni in nismo v skrbeh za izid. Pretnje niso sredstvo, s katerim bi se dalo na nas vplivati, pač pa samo enako mirna in trezna beseda, kakor je v naši zagrebški resoluciji. Pot z g. Koroščem na čelu pa vodi le še bolj narazen.»

»Kakšen vtis so naredila razkritja posl. Predavca o nazorih dr. Korošca glede avtonomije Slovenije pod okriljem Italije?«

«Izjava g. Predavca je bila zelo mirna in resna. Bila je neposredno izzvana po predhodnem referatu Svetozarja Pribičevića, ki je v težki srbi za bodočnost države izrazil svoj dvom, ali je g. Korošec dobro premislil, ko je pognal svojo stranko v njeno sedanjo žalostno vlogo, zlasti še, ali je premislil, kam more taka politika zavesti svobodo Slovencev, ki bi pač bolje storili, ako bi se skupno s Hrvati borili za boljšo Jugoslavijo. Gosp. Predavec je v zvezi s temi Pribičevićevimi izvajanji informativno, da bi bilo bolj razumljivo, s kakimi ljudmi imamo opravka, poročal z vso verodostojnostjo, kakšne nazore je razvijal voditeljem HSS g. Korošec l. 1924, ko je bila politična situacija vsa drugačna. Misli, ki jo je iznesel g. Korošec, ne čujem prvič in različne, javnosti večinoma neznane okolnosti dobivajo žnjo drugo luč. Morete si misliti, da nas je poročilo g. Predavca silno vznemirilo. Da bi mu ne verjeli, nimamo nobenega povoda. Zaprepaščeni smo bili tem bolj, ker je to **slična miselnost, kakor se pojavlja tudi v glavah beograjskih amputašev.** Naravno je, da smo se Hrvati in Slovenci pod temi vtisi še tesneje strnili. **Trdno sem prepričan, da misli in čuti z nami tudi pravi srbski narod in da se bo, čim pridejo do besede njegovi pravi predstavniki, naši skupnosti na ljubo rad odrekel vsakemu sumu, da želi zajednico z nami samo radi hegemonije.»**

»G. Korošec zanika izjave g. Predavca.«

«Ta demanti je pač edino, kar je g. Koroščev v tem trenutku preostalo. Odločno pa je treba odbiti očitek denuncijantstva, kajti g. Predavec svojega poročila ni dal z namenom, ki mu ga g. Korošec pripisuje. In SLS je zadnja, ki bi smela komu očitati denuncijantstvo, posebno ne, dokler dobivajo njeni zaupniki pozive, naj «pazijo» na napredne ljudi.»

Zagreb, 3. avgusta n. Danes ob 8. se je sestal odbor petorice (posl. dr. Maček, dr. Kramer, Vilder, inž. Košutić in St. Šibenik), ki je podrobno razpravljal o predlogih za akcijo KDK med narodom. Plenum kluba KDK je ob 10. nadaljeval razpravo o politični situaciji in o razpoloženju naroda v posameznih pokrajinah. Ob 11.30 je bila debata zaključena ter je posl. dr. Kramer podal poročilo o predlogih odbora. Po kratki debati je bil sprejet sledeči sklep za organizacijo akcije KDK med narodom:

I. Poslovni odbor kot izvršni odbor KDK se proglaša za permanentnega ter sestoji iz 9 članov in obeh predsednikov. Odbor snuje svojo posebno pisarno kot urad vodstva KDK. Dnevno vrši v tem uradu službo po eden član izvršnega odbora. Poslovni odbor se sestane redno vsak četrtek k svoji seji. Izredne seje se vrše po potrebi.

II. Izvoli se akcijski odbor 25 poslancev, katerim se pritegnejo še potrebni člani iz vrst javnih delavcev, ki imajo posvetovalno pravico. Organizacijo akcijskega odbora izvede poslovni odbor v smislu sklepov poslanskega kluba. Akcijski odbor se deli na sledeče odseke:

1. Odsek za organizacijo in administracijo,

2. Odsek za domači in inozemski tisk,

3. Odsek za pravno in socijalno pomoč,

4. Odsek za gospodarske in finančne zadeve,

5. Odsek za kulturne in prosvetne zadeve.

Poslovni odbor bo predpisal poseben poslovnik, v katerem bo točno obeležen delokrog in način dela posameznih odsekov.

III. Ti odbori bodo imeli dolžnost izvesti organizacijo borbe celokupne javnosti proti hegemonistični vladavini in bodo zbrali vse sile naroda za zmago načel, ki jih vsebujejo zaključki KDK.

Sklep je bil soglasno sprejet.

Nato so bili izvoljeni v poslovni odbor poleg obeh predsednikov, Pribićevića in Radića, sledeči poslanci: dr. Josip Maček kot namestnik St. Radića, Josip Predavec, dr. Krnjević, inž. Košutić, dr. Trumbić, dr. Žerjav odn. dr. Kramer, J. Demetrović, Ivan Pucelj, dr. Popović in Večeslav Vilder.

V akcijski odbor je bilo izvoljenih 25 poslancev, med njimi posl. dr. Pivko, Sava Kosanović, dr. Grisogono, Ivan Grandja itd.

Ob pol 2. je predsednik Pribićević zaključil zasedanje kluba KDK z zahvalo poslancem in s sporočilom, da bo prihodnja seja sklicana čim poslovni odbor pripravi materijal.

Zvečer ob 6. se je vršila seja poslovnega odbora.

Poslanci KDK so v teku večera po večini zapustili Zagreb.

Vstop hrvatskih davidovićevcev v KDK

Hrvatski davidovićevci, ki so se nedavno odcepili od beograjske strankine centrale, so se včeraj priključili Kmečko-demokratski koaliciji

Zagreb, 3. avgusta č. Danes je dospel v Zagreb iz Slatine vodja Demokratskih disidentov dr. Ivan Oreb. Okoli 10. dopoldne se je sestal s Pribičevićem, dr. Mačkom, dr. Krajačem in Demetrovićem. Okoli 5. popoldne je izročil predsedništvu KDK pismo, v katerem izjavlja pristop v KDK zase in svojo organizacijo. Pismo se glasi:

V imenu bivših Davidovičevih demokratov, zbranih danes v hrvatsko-srbski-demokratski organizaciji, mi je čast sporočiti, da je ta organizacija na svojem sestanku soglasno sklenila sodelovati s KDK. Čast mi je napovedati vstop hrvatsko-srbske demokratske organizacije v sestav KDK. Prosim, da naš pristop v Vaše vrste vzamete na znanje in nas sprejmete.

Zagreb, 3. avgusta č. Na današnjem sestanku bivših Davidovičevih demokratov v Zagrebu je bila sprejeta naslednja resolucija:

1) Bivši Davidovičevi demokrati, zbrani v hrvatsko-srbski demokratski organizaciji sprejemajo v celoti sklepe KDK, sprejete na njeni seji od 1. in 2. avgusta l. 1928.

2) Hrvatsko-srbska demokratska organizacija se odziva pozivu točke 3. resolucije KDK, sprejete na seji v Zagrebu, in vstopa v sestav KDK tembolj ker je tak sklep sprejela na svojem sestanku v Slatini že dne 28. maja 1928.

Vtis Koroščevega demantija

Zagreb, 3. avgusta p. Listi danes objavljajo dr. Koroščev demanti Predavčeve obtožbe, da je l. 1924 dr Korošec označil kot edini spas za Slovence priključitev k Italiji. Demanti je izzval skrajno mučen vtis. Splošno se povdarja, da **dr. Korošec zanika nekaj, česar posl. Predavec ni trdil.** Posl. Predavec je, hoteč obeležiti notranje razpoloženje dr. Korošca in obiasniti njegovo današnjo vlogo, povedal, da je dr. Korošec l. 1924. **smatral,** da je za Slovence edini spas — italijanski jarem, nekoliko olepšan s »kulturno avtonomijo«, ki bi jo naj pomagal izdejstvovati našemu narodu — Vatikan. Dr. Korošec prehaja preko teh popolnoma konkretnih trditev s frazo, da je grdo, če kdo denuncira z izmišljenimi stvarmi. Nato pa povdarja, da ni nikdar vodil niti nameraval voditi akcijo proti državi s katerokoli tujo državo ali njenim zastopnikom. **Tega mu pa posl. Predavec ni očital, že iz enostavnega razloga, ker seveda posl. Predavec niti ne bi mogel biti poučen o eventualnih tajnih akcijah g. Korošca.** G. Predavec je le sporočil javnosti, **kar mu je dr. Korošec pripovedoval** in je verodostojnost svoje trditve pojačal z izjavo, da je **pripravljen prevzeti odgovornost pred sodiščem.**

Zadnji pasus Koroščeve izjave se ironično komentira, češ, da izjava **»na položaju, na katerem se nahajam, bom vedno in brezpogojno branil svojo državo in njene interese,«** vsebuje rezervacijo, ki da je jako značilna. (To je čutil očividno tudi »Slovenec«, ki je ta del dr. Koroščevega demantija **falzificiral** ter ga objavil **potvorjeno** takole:

»bom vedno in povsod, najbolj pa z mesta, na katerem se nahajam, branil državo in njene interese.« Op. ur.)

Avdijence v Han Pijesku

Sarajevo, 3. avgusta. č. Kljub vsem demantijem se vzdržujeo vesti, da je bil bivši minister Boža Maksimović v avdijenci pri kralju v Han Pijesku. Kakor se zdi, je politična aktivnost v Han Pijesku zelo živahna. Zunanji minister dr. Marinković se še vedno mudi tamkaj in še ni odšel na francosko Rivijero, kakor je nameraval. Istotako se doznava, da je bil tudi dr. Milan Srskić v avdijenci.

Stanje Stepana Radića

Zagreb, 3. avgusta n. Danes dopoldne je bil izdan o zdravstvenem stanju Stepana Radića sledeči buletin:

Temperatura 37, žila 112, bolnik se subjektivno počuti dobro.

Dr. Hvostek, ki je nocoj odpotoval nazaj na Dunaj, pa je v razgovoru z novinarji izjavil o Radičevem stanju sledeče: »Temperatura je zelo labilna in se od časa do časa zviša, pa zopet pade. V pljučih je opažati poedine znake začasnega zastoja. Tudi delovanje srca je začasno labilno. Sprejemanje hrane zadnje dni ni posebno zadovoljivo, vendar pa je splošno stanje bolnika v glavnem zadovoljujoče.

Razveljavljena zaplemba zagrebške resolucije

Sarajevo, 3. avgusta. č. Sarajevska policija je zaplenila liste, ki so objavili zagrebško resolucijo KDK. Zaplembo je sodišče razveljavilo z utemeljitvijo, da resolucija KDK ne vsebuje nobenega izzivanja k plemenski mržnji ali pa k mržnji proti državi kot celoti, ker je KDK sestavljena iz Srbov in Hrvatov ter poziva tudi kmetski narod v Srbiji k sodelovanju. Tako sodelovanje pa ne pomenja plemenskega razdora, temveč nasprotno.

Poročevalec »Timesa« v Zagrebu

Zagreb, 3. avgusta. n. Nocoj so zagrebški novinarji priredili v Gradskem podrumu prijateljsko večerjo na čast gosp. Lambija, poročevalca londonskega «Timesa», ki je prišel v Zagreb, da prisostvuje zgodovinski seji KDK ter da na licu mesta prouči položaj.

Viharna seja Narodne skupščine

Oster nastop zemljoradnikov. – Razprava o obtožbi proti dr. Korošču in dr. Periću

Beograd, 3. avgusta p. Po prvih dveh sejah Narodne skupščine pod Koroščevim režimom sta vlada in njena ožja okolica računali s tem da bo mogoče na hitro roko sprejeti celo vrsto zakonov ki so bili v skupščinskih odborih že rešeni in odobreni, kakor tudi, da bo mogoče brez težkoč ratificirati nettunske konvencije in izglasovati vladi pooblastilni zakon za najetje inozemskega posojila. Abstinenca zemljoradnikov je bila zategadelj režimovcem prav dobrodošla in današnji beograjski jutranji listi so že nekako triumfalno poročali da bo zasedanje skupščine, če se bo vršilo sprejemanje zakonov in vladnih predlogov v enakem ekspresnem tempu kakor včeraj, prav kmalu končano, nakar bi bila Narodna skupščina takoj odgodena do 20. oktobra.

Sklep zemljoradnikov, da se vrnejo v Narodno skupščino in da tam nadaljujejo z obstrukcijo najostrejšo borbo proti Koroščevemu režimu, pa je situacijo precej spremenil. Današnja seja je bila povsem različna od prvih dveh. Kljub maloštevilni opoziciji je bila izredno viharna tako da jo je moral predsednik opoldne predčasno zaključiti in se je morala nadaljevati še popoldne. Do posebno ostrih nastopov je prišlo dopoldne o priliki razprave o obtožnici proti dr. KoroščU kot bivšemu notranjemu ministru, zlasti v trenutku, ko je stopil dr. Korošec na isti govorniški oder, odkoder je 20. junija oddal Puniša Račić svoje usodne strele na predstavnike prečanskega naroda.

Seja ministrskega sveta

Pred sejo Narodne skupščine so imeli vsi vladni klubi svoja posvetovanja, vlada pa se je sestala v ministrski sobi Narodne skupščine h kratki seji, na kateri je razpravljala o delu v Narodni skupščini. Dr. Korošec je na tej seji rotil ministre, naj vplivajo v svojih klubih na to, da se bodo poslanci redno in polnoštevilno udeleževali sej, da ne bi nastale kake neprilike, zlasti ker je računati z najodločnejšim odporom zemljoradnikov ter bi se lahko zgodilo, da bi tudi nezadovoljneži radikalnega in demokratskega kluba šli v opozicijo.

Nepravilno verificirani novi poslanci

Seji je danes prvič predsedoval novo izvoljeni prvi podpredsednik Kujundžić. Otvoril je sejo šele ob 9.30. Že pri čitanju zapisnika je prišlo do ostrih spopadov med zemljoradniki in vladno večino, ko je posl. Kokanović protestiral proti falzifikaciji verifikacije mandatov. Na včerajšnji seji Narodne skupščine je predsednik dr. Perić objavil, da je verifikacijski odbor verificiral mandate nekaterih novih poslancev. Posl. Kokanović pa je danes ugotovil, da verifikacijski odbor sploh ni imel nikake seje in torej tudi ni mogel verificirati nobenega mandata. Po kratkem pojasnilu predsedujočega je vladna večina zapisnik kljub utemeljenemu zemljoradniškemu protestu odobrila.

Izjava zemljoradniškega kluba

Pred prehodom na dnevni red je zahteval besedo posl. Voja Lazić ter nato prečital sledečo izjavo zemljoradniškega kluba:

»Zemljoradniški poslanski klub najodločneje obsoja dogodke 20. junija, ki jih smatra za zločin proti državi in narodnemu edinstvu. Obžalujoč žrtve tega zločina, Pavla Radića in dr. Basarička, jima kliče: Slava največjima zagovornikoma sloge Srbov in Hrvatov in naše države!

Obsojajoč ta sramotni čin, ki je s krvavimi madeži oskrunil obraz naše države, ki je bila ustvarjena po težkih stoletnih žrtvah Srbov, Hrvatov in Slovencev, izjavlja zemljoradniški poslanski klub, da je treba hoditi po drugi poti, po poti sloge, enakopravnosti, edinstva in vzajemnega sporazuma našega naroda. Vsem v tej državi mora biti predvsem, nadvsem in vsakim enotna država in državno edinstvo. Vsakdo, ki bo delal proti temu, bo našel v zemljoradnikih najodločnejše nasprotnike. Savezu zemljoradnikov je sloga države in narodno edinstvo vzvišeno nad vse.«

Obtožba proti dr. KoroščU

Narodna skupščina je šele nato prešla na dnevni red ter pričela razpravo o obtožbi proti dr. KoroščU, ki jo je svoječasno vložila KDK zaradi prelivanja krvi na zagrebških in beograjskih ulicah povodom demonstracij proti ratifikaciji nettunskih konvencij. Po prečitanju obtožnice je stopil dr. Korošec na desno govornico, s katere je 20. junija streljal Puniša Račić na prečanske poslance. Zemljoradniki so začeli proti temu hrupno protestirati. Med njimi in vladno večino je prišlo do oglušujočega prerekanja, med katerim je bilo slišati gromki glas poslanca Čede Kokanovića:

»S te govornice ne boste govorili. Od tu se je streljalo na predstavnike naroda. Če hočete postopati tako, boste morali pripeljati semkaj cel bataljon mitraljez.«

Ko se je nemir nekoliko polegel, je dr. Korošec v daljšem govoru zavračal obtožbo. Izjavil je, da je prepovedal shode, češ, da so zavzeli prevelik razmah in da se je delala škoda italijanskim državljanom. Prosi Narodno skupščino, naj obtožbo zavrne kot neosnovano.

Oster nastop zemljoradnikov

Zemljoradnik Dimitrije Vujić je v daljšem govoru povdarjal, da je sedanji notranji minister in predsednik vlade dr. Korošec prišel na svoje mesto po volji onih, ki so bili izvoljeni s pomočjo policije in ne po volji naroda. Naglašal je, da mu notranji minister dr. Korošec ni dovolil imeti shoda v Vojvodini, čeprav vedno jamči za mir in red na svojih shodih. Zato naj bo prepričan, da bo za vse svoje krivice osebno klican na odgovornost, čeprav ga vladna večina sedaj zaenkrat še zaščiti.

Zemljoradnik Čeda Kokanović je ugotovil, da so manifestacije, ki so se vršile v Beogradu in drugod po državi, dale samo duška patrijotičnim čustvom našega naroda. Dr. Korošec vendar ne more trditi, da so zavedni meščani beograjske prestolnice protidržavni elementi, niti se tega ne more reči o zagrebški dijaški mladini. Očital je nadalje dr. KoroščU, da v teh trenutkih ni pokazal niti takta niti sposobnosti niti razumevanja za dogodke. Protestiral je, da vladna večina ni pristala na anketo, katero je zahtevala opozicija, da bi se ugotovila odgovornost za prelivanje krvi. Sodišče bo izreklo svojo besedo o zločinu Puniše Račića, zemljoradniki pa zahtevajo, naj sodišče izreče tudi obsodbo nad dr. Koroščem. Ni se treba bati dr. KoroščU sodišča, ako je nedolžen.

Po Kokanovićevem govoru je bila seja prekinjena in je nadaljevanje napovedano za 5. uro popoldne.

Popoldanska seja

Popoldne je Narodna skupščina nadaljevala razpravo o obtožnici proti dr. KoroščU. Kakor je bilo pričakovati, je vladna večina obtožbo odklonila. Proti je glasovalo 161 poslancev vladne večine, 5 zemljoradnikov za obtožbo, Nemci pa so oddali prazne liste.

Nato je prišla v razpravo **obtožba proti bivšemu ministru prosvete dr. Ninku Periću.** Obtožba se nanaša na svoječasno naredbo dr. Perića kot ministra prosvete, s katero je bila samovoljno proglašena za državno založbo dotedanja hrvatsko - slavonska pokrajinska založba šolskih knjig in tiskovin s sedežem v Zagrebu, ki je bila lastnina bivšega erarja Hrvatske in Slavonije in urejena za izključne potrebe tega področja. Dr. Perić je navajal v svojem zagovoru celo vrsto zakonskih predpisov in rešenj, glasom katerih je bila zagrebška založba knjig in tiskovin v pristojnosti bivše hrvatsko - slavonske pokrajinske vlade, oddelek za bogoslužje in pouk, torej pod državno in ne pod lokalno oblastjo.

Po prečitanju tega odgovora dr. Perića je bila seja Narodne skupščine zaključena. Prihodnja seja je sklicana za jutri ob 9. z nadaljevanjem istega dnevnega reda.

Vlada v zadregi radi obstrukcije zemljoradnikov

Sinočna seja ministrskega sveta. — Vlada bi rada spravila pod streho še celo vrsto zakonov

Beograd, 3. avgusta n. Po današnji večerni seji Narodne skupščine se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je vlada razpravljala o težkočah, na katere je naletela pri izvajanju svojega programa spričo obstrukcije zemljoradnikov v Narodni skupščini. Vlada je upala, da bo že na današnji dopoldanski seji rešen ves za današnjo sejo določeni dnevni red. Vsled odpora zemljoradnikov pa se je razprava o poedinih točkah zelo zavlekla. Po daljšem posvetovanju vlada ni mogla skleniti ničesar drugega, kakor da poskuša spraviti pod streho, kar se da. Za slučaj, da bodo zemljoradniki nadaljevali z obstrukcijo, se bodo vršile seje Narodne skupščine dopoldne, popoldne in po potrebi tudi zvečer. Vlada pa računa s tem, da se bo zasedanje Narodne skupščine zelo zavleklo in da ne bo mogoče zasedanja zaključiti že prihodnji teden, kakor je bilo prvotno nameravano. Vsekakor pa hoče vlada v tem zasedanju rešiti še celo vrsto zakonov, da bi v slučaju poznejših volitev ne stopila praznih rok pred volilce. Na programu vlade so sami »volilni« zakoni kakor zakon o dobrovoljcih, zakon o ureditvi agrarnih odnošajev v Dalmaciji in novi zakon o agrarnih odnošajih v Vojvodini, nadalje zakon o odvetnikih, razen tega pa hoče vlada ratificirati še pred zaključkom zasedanja tudi nettunske konvencije, bernsko železniško konvencijo in konvencije, ki so bile sklenjene z Grčijo.

Pobijanje korupcije na papirju

Beograd, 3. avgusta n. Danes je bil predložen Narodni skupščini načrt zakona o pobijanju korupcije. Predlog je stavil Ljuba Davidović, podpisalo pa ga je še osem poslancev iz vseh klubov vladne koalicije.

Krvava fantovska bitka

Sarajevo, 3. avgusta č. Včeraj je povodom proslave Sv. Ilije v Hadžićih prišlo do velikega pretepa med mladeniči zaradi nekega dekleta. Po pretepu je obležalo na bojišču 8 ranjencev, ki so jih prepeljali v bolnico.

Novo preganjanje naših rojakov v Italiji

Žalostna usoda slovenskega fašista. — Neznanci so ustrelili obtežilno pričo v zadnjem tržaškem procesu. — Fašistična preiskava in aretacije

Trst, 3. avgusta o. V Naklem pri Divači sta **dva neznanca** napadla sinoči 28 letnega občinskega čuvaja Josipa Cerkvenika, ki se je v družbi svojega brata vračal iz službe proti domu. **Sprožila sta proti njemu tri strele iz revolverja in ga zadela, tako da je obležal v mlaki krvi. Ko so ljudje prihiteli iz bližnjih hiš na lice mesta, ni bilo o napadalcih nobenega sledu več.** Oba sta izginila v šumi. Še istega večera so prišli v Naklo zastopniki oblasti in milice ter uvedli preiskavo.

Davi pa sta prišla iz Trsta poveljnik kraške milice general Mozzoni in tajnik tržaške fašistične zveze inž. Coboli. **Okoliščine, v katerih je bil napad izvršen, kažejo, da gre za maščevanje.**

Cerkvenik, rodom Slovenec, je bil miličnik 59. legije in priljubljen pri fašistih v Divači zaradi svojih uslug. Dne 13. maja je aretiral v Motovunu pri Divači visokošolca Vesela iz Sežane, katerega so obdolžili, da je strgal italijansko zastavo z droga. **V znani razpravi, ki se je nedavno vršila, je bil Cerkvenik obtežilna priča.**

Orožniki so aretirali več oseb, med njimi tudi nekatere sorodnike učitelja Silvestra Grgiča, ki je bil pri razpravi v Trstu obsojen na eno leto in 11 mesecev ječe. Ti sorodniki so njegov tast Franc Race, svak Božo Race, visokošolec ter Grgičev brat, gostilničar iz Bazovice. Poleg drugih je bil aretiran tudi trgovec Dušan Šiškovič iz Herpelj.

Odgoditev angleškega parlamenta

do 6. novembra. — Zaključni prestolni govor ugotavlja uspehe zasedanja v zunanji in notranji politiki. — Chamberlainova bolezen

London, 3. avgusta (lo.) Parlament je bil danes popoldne odgoden. Prečitan je bil prestolni govor, ki podaja pregled dogodkov v minulem zasedanju. Govor omenja obisk afganistanske kraljevske dvojice, ki bo še bolj poglobil prijateljske odnošaje med Anglijo in Afganistanom. Glede ameriškega protivojnega pakta izraža prestolni govor upanje, da bo tvorila pogodba novo in važno garancijo za svetovni mir. Nadalje omenja prestolni govor, da je bila podpisana med Perzijo in Anglijo pogodba, ki urejuje medsebojne trgovinske odnošaje in odpravlja določbe, ki omejujejo perzijsko carinsko avtonomijo. Tudi v drugih važnih vprašanjih je bil dosežen s Perzijo sporazum.

Nato se bavi prestolni govor z notranjimi zadevami in s vprašanjem brezposelnosti, ki tvori za angleško državo težak problem. Govor omenja načrt za razvoj poljedelstva in drugih produktivnih industrij in naznanja, da se bodo davčna bremena čim bolj olajšala, da se odpravi brezposelnost. Prestolni govor se bavi nadalje s vprašanjem stanovanjske krize in omenja, da so gradbeni stroški zadnje čase znatno padli. Končno omenja govor, da je bil sprejet tekom zasedanja volilni zakon, ki podeljuje volilno pravico tudi ženskemu spolu.

Na seji je bilo uradno naznanjeno, da je obolel zunanji minister Chamberlain lahno na pljučih. Njegovo stanje je zadovoljivo. Chamberlain upa, da bo koncem meseca toliko ozdravel, da se bo lahko udeležil sestanka zunanjih ministrov v Parizu in Ženevskega zasedanja.

Zaradi bolezni je Chamberlain pismeno odgovoril na vprašanja, ki so bila stavljena v zbornici. Chamberlain izjavlja, da se pogajanja za rešitev nankingškega incidenta, povodom katerega sta bila ubita dva angleška državljana, nadaljujejo. Nadalje izjavlja, da je pripravljen sporazumeti se s Kitajsko na podlagi smernic sporazuma, ki je bil že dosežen med kitajsko državo in ameriškimi Zedinjenimi državami. Končno izjavlja Chamberlain, da se je informirala nankingška vlada pri angleškem poslaniku v Pekingu o možnosti pogajanj med Anglijo in Kitajsko za sklenitev pogodbe, ki bi priznala Kitajski carinsko avtonomijo, kakor jo priznava pogodba podpisana med kitajskim finančnim ministrom in ameriškim poslanikom v Pekingu.

Tragična manija prekooceanskih poletov

Kapetan Courtney rešen. — Start poljskih letalcev preko Oceana

Newyork, 3. avgusta. s. Radio Marine Korporation javlja, da je dobila od parnika «Berengaria» poročilo, da je moral letalec Curtney s svojimi tremi tovariši 500 milj od Azorov pristati na morju. Po sporočilu parnika «Franconia» je Curtney pristal 42 stopinj severne širine in 41 stopinj zapadne dolžine. Neposredne nevarnosti ni.

Newyork, 3. avgusta. g. Parnik Columbus severnonemškega Lloyda javlja, da vozi z največjo hitrostjo na kraj nesreče, od katerega je oddaljen samo še 220 milj.

London, 3. avgusta. (be.) Semkaj je prispelo poročilo, glasom katerega je parnik Minnewaska rešil angleškega letalca kapetana Courtneya.

London, 3. avgusta. (lo.) Kapetan Courtney javlja brezžično, da je bil rešen s svojimi tremi tovariši 1500 milj od otokov Azorov od parnika Minnewaska. Letalo se je vnelo in je padlo v morje, Courtney in tovariši so ostali nepoškodovani.

Pariz, 3. avgusta. s. Davi ob 5. sta startala z letališča v Le Bourgetu poljska letalca Szikorski in Kubala za polet preko Oceana preko Azorskih otokov. Letalo so ob 6.30 opazili nad Dreuxom. Od tedaj o obeh letalcih ni nobenega poročila. S francoske zapadne obale poročajo o nevihtah in gosti megli, tako, da je zelo verjetno, da letalcev ne bo več opazila nobena francoska postaja. Kakor se izve, so bile vremenske prilike na startu precej neugoden, vendar sta poljska letalca odletela, ker sta hotela prehiteti Costesa, ki se je v prihodnjih dnevih tudi nameraval dvigniti za polet preko Oceana.

Nobile zadovoljen s svojo ekspedicijo

General izjavlja, da je ekspedicija bila vredna žrtev in trpljenja. — Usoda Amundsena in tovarišev še vedno negotova. — Marianu niso odrezali noge

Rim, 3. avgusta d. General Nobile je dovolil zastopniku «United Pressa» razgovor v svojem stanovanju. Nobile je sedel v svoji delovni sobi, pri nogah mu je ležala njegova psica. Poseben sluga je odpiral pisma in brzojavke, ki so ležale v Bergenu na njegovi pisalni mizi. Nobile, ki je bil očividno dobro razpoložen, je izjavil med drugim: «Naša ekspedicija je bila vredna vseh žrtev in trpljenja, ki so jih morali moji ljudje z menoj vred pretrpeti. Znanstveni uspehi, ki smo jih dosegli, tisočero odtehtajo težave, ki smo jih morali prenašati. Po mojem mnenju dosedaj nobena zrakoplovna ekspedicija ni imela v polarnih krajih tako dragocenih zemljepisnih in meteoroloških uspehov. V ostalem nam ni treba o naši nesreči in naših naporih izgubljati preveč besed, ker nismo leteli na severni tečaj za zabavo, temveč da preiščemo neznane kraje in zberemo znanstven materijal. To se nam je posrečilo in radi tega se nam pred nikomer ni treba opravičevati zaradi usode naše ekspedicije. Gotovo je, da nas tudi ne bodo pozvali na odgovornost, ker smo smoter, ki smo si ga stavili, dosegli v vsakem oziru. Koncem svojih izvajanj je general Nobile naglasil, da je vzel med člane svoje ekspedicije tudi švedske in češkoslovaške učenjake. To dejstvo dokazuje, da je dal znanosti prednost pred narodnostjo in da ni hotel vršiti nacijonalistične propagande, temveč samo prispevati k mednarodnemu raziskovanju polarnih krajev.

Moskva, 3. avgusta d. Voditelja Maliginove ekspedicije Wiese in Babuškin sta prispela semkaj, da poročata o poteku ekspedicije. Wiese je prepričan, da bo Amundsenova skupina, ker upa na rešitev, lahko ostala živa. Položaj Alessandrinijeve skupine, ki v polarnih krajih ni tako izvežbana, je bolj težak, toda ne brezupen.

Oslo, 3. avgusta g. Admiraliteta sporoča, da bo križarka «Nordenskjöld» prenehala na odprtem morju iskati letalo «Latham» ter zopet pričela vršiti običajno službo. Državna ladja «Rudolf Sars» bo skupno s francoskimi ladjami še nadalje iskala. Raziskovanja ob robu ledu na greenlandski obali bodo v kratkem končana. Vsa vodovja okoli Spitzbergov, Medvedovega otoka in v bližini norveške obale še vedno skrbno preiskujejo.

Narvik, 3. avgusta g. Mariano je včeraj popoldne odpotoval proti Oslu. Poročilo, da so morali ranjencu v tukajšnji bolnici odrezati desno nogo, ni resnično.

General Nobile se zahvaljuje prof. Behouneku

Praga, 3. avgusta n. »Prager Tagblatt« poroča, da je češkoslovaški prof. Behounek prejel od generala Nobila brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za znanstveno delo pri polarni ekspediciji ter mu čestita k prisrčnemu sprejemu, ki mu ga je priredila Praga ob njegovem prihodu.

Italijanski načrti na Balkanu

Berlin, 3. avgusta. s. O progi iz Drača preko Soluna v Carigrad, poročajo «Berliner Tageblattu» iz Carigrada: Načrt za to progo je izdelal neki italijansko - angleški koncern. Ta proga naj bi omogočila zvezo med Rimom, Barijem in Carigradom v 21 urah. Turčija je načeloma že pristala, vendar si je pridržala pristanek glede bodoče posesti onega dela proge, ki bi tekel po turškem ozemlju. Turška vlada hoče prevzeti obrat in imeti v lasti turški del proge. Gradbene stroške naj bi v glavnem nosile one države, ki bodo imele od te železnice največ koristi.. S tem je v prvi vrsti mišljena Italija, ki bi razen gospodarskih koristi dosegla tudi svoj davno nameravani smoter, to je obnovo stare rimske vojaške ceste Via Ignotia na modernih temeljih. Albanija je pristala, dočim za Grčijo še ni znano, ali bo soglašala s temi načrti.

Važen Herriotov obisk v Kelmorajnu

Kelmorajn, 2. avgusta. s. Prosvetni minister Herriot je danes v spremstvu župana dr. Abenauerja posetil nekatere mestne ustanove ter je nato v svojem hotelu priredil zajtrk.. Pred svojim popoldanskim posetom v «Pressi» je Herriot v prisotnosti svojega kabir tnega šefa in glavnega urednika «Matina» Sauerwetna sprejel zastopnike listov. Po čaju, ki ga priredi na čast francoskim gostom društvo založnikov in novinarjev, se vrši nocoj svečan sprejem na mestnem magistratu.

Priprave za ratifikacijo nettunskih konvencij

Beograd, 3. avgusta. n. Med strankami večine in zemljoradniki, ki edini predstavljajo dejansko opozicijo v Narodni skupščini, je bil dosežen sporazum glede izvolitve odbora za proučitev zakonskega predloga o ratifikaciji nettunskih konvencij ter za proučitev zakonskega predloga o ratifikaciji bernskih prometnih konvencij. V tem odboru so: *radikali:* Dragan Obradović, Svetislav Milosavljević, dr. Dušan Ivetič, dr. Jovan Radivojevič, Stojadin Pavlović, dr. Dragutin Jevremović, Jova Altiparmakovič, Ratko Parežanin, Mihajlo Rankovič; *demokrati:* dr. Milan Milojević, dr. Slavko Šečerov, dr. Miloje Jovanović, Dragiša Matejič, Bora Milanovič, Milovan Klišić; *muslimana:* Salih Baljič in dr. Acim Hadžikadič; *klerikalca:* Dušan Sernec in Pavel Škulj; *zemljoradnika:* Joco Jovanović in dr. Miloš Tupanjanin. Istotako je bil dosežen sporazum za izvolitev odbora za zakonski predlog o dobrovoljcih.

Poljski in gozdni požari

Sremska Mitrovica, 3. avgusta. č. Ob železniški lokalni progi Ruma-Klenak se je vnelo žito in je kljub naporom seljakov pogorela na velikem kompleksu vsa letina. Pri selu Grku se je vnel gozd. Kljub temu, da se je nesrečilo požar lokalizirati, je pogorelo okoli 300 oralov najlepšega gozda. Škoda se ceni na milijone. Pri gašenju so bili štirje ljudje težko ranjeni, 20 pa lahko.

Pomorska proga Dalmacija—Anglija

Dubrovnik, 3. avgusta č. Včeraj je prvič odplul z našimi proizvodi iz Gruža v Nizzo francoski parnik Formigny, ki bo vzdrževal novo progo Gruž—Marseille—London. Francoski generalni konzul v Dubrovniku je imel ob tej priliki govor, v katerem je povdarjal potrebo ojačenja gospodarskih zvez med Jugoslavijo in Francijo.

Ponovne manifestacije v Zagrebu

Zagreb, 3. avgusta n. Nocoj ob 9. je večja skupina omladincev s hrvatskimi zastavami ponovno manifestirala po Ilici in Jelačičevem trgu. Ko sta prišla od večerje Pribičević in dopisnik londonskih Timesov, g. Lombi, so jima manifestanti priredili oduševljene ovacije, nato pa krenili pred prostore hrvatskega kluba na Jelačičevem trgu, kjer so se manifestacije še nekaj časa nadaljevale.

Naši letalci na potu v Prago

Beograd, 3. avgusta n. Eskadrila jugoslovenskih letal, ki se udeleži letalskih tekem Male antante, je davi odpotovala v Prago. Ob 10.30 je dospela v Brno, kjer pa je morala radi slabega vremena pristati. Ker je trajala nevihta ves popoldne, niso mogli nadaljevati poleta v Prago in trenutno še ni znano, kdaj bodo lahko odleteli v Prago.

Shod privatnih nameščencev

Ljubljana, 3. avgusta.

Nocoj ob pol 8. uri je bil sklican v veliki dvorani Mestnega doma protestni shod «Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije», v katerem so sodelovale tudi razne delavske strokovne organizacije. Dvorana je bila nabito polna. Za predsednika shoda je bil izvoljen privatni nameščenec g. *Anton Hönigsmann,* ki je uvodoma s kratkimi besedami označil namen in svrho shoda.

Glavni poročevalec, tajnik Zveze g. *Lojze Jamnik* je obširno poročal o historijatu borbe privatnega nameščenstva in delavstva za normiranje delovnega časa. Ostro je kritiziral določbe ministrske uredbe in velikožupanske naredbe glede odpiranja in zapiranja trgovskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti. Tozadevna velikožupanska naredba je širši javnosti itak znana iz objave v listih.

Govorili so še v imenu Strokovne komisije g. *Kopač,* v imenu stavbinskih delavcev g. *Ivan Zvir,* v imenu živilskih delavcev in pekovskih pomočnikov g. *Slavko Pretnar* in v imenu brivskih pomočnikov g *Lazar Nešić.* Nato je predsednik prečital dve obširni resoluciji, ki sta bili soglasno sprejeti, nakar je bil shod zaključen. Po shodu je odšla večja povorka udeležencev po glavnih mestnih ulicah, vzklikajoč proti naredbi in za osemurni delovnik. Pred pošto je policija sprevod ustavila in udeležence razkropila.

Madžarsko dobrikanje Nemčiji

Budimpešta, 3. avgusta. s. «Pesti Hirlap» odgovarja na izvajanja pariškega «Tempsa» v zvezi z govorom dr. Löbeja na Gradiščanskem in je odločno proti temu, da hoče glasilo francoskega zunanjega ministrstva uriniti klin med Nemčijo in Madžarsko. Kakor je bila Nemčija v zadnjih desetih letih polna lastnih skrbi, se je vendar pokazalo, da Madžarske ni popolnoma izbrisala iz spomina. Madžarska bi bila nehvaležna, če bi n. pr. pozabila podporo dr. Stresemanna v optantskem vprašanju. Madžažrska ni v sporu z Nemčijo, temveč samo z Löbejem, ki je neupravičeno in nepremišljeno podajal izjave o zgodovinskih pravicah Madžarske. Madžarsko razpoloženje ne more biti brezpomembno Nemčiji, ki je sicer velika, toda na svetu vendar samo sebi prepuščena.

Kako se pripravljajo Američani za ekspedicijo na južni tečaj

Newyork, 3. avgusta. s. Kakor poročajo, je bilo dosedaj podpisanih 200.000 dolarjev za južno polarno ekspedicijo poveljnika Byrda. Vsekakor bo treba zbrati še precejšnjo vsoto, da se ekspedicija izvede. Vsa znamenja kažejo, da bo denar lahko nabrati. Ekspedicije se bodo udeležile tri ladje, med njimi tudi en ledolomilec. Štiri letala so bila že odposlana z raznimi potrebščinami v južne vode, da v tamkajšnjih zalivih pripravijo zatočišča. Ravno tako je odplul tudi večji parnik s 15.000 tonami bencina, veliko množino tobaka, živeža in potrebnih aparatov za proizvajanje električne luči.

„Hitro in hudo se bodo kesali."

Nadškof dr. Sarič o enotni hrvatski fronti in klerikalnih uskokih. — Izven KDK ni mesta za Hrvate. — Katoliška duhovščina obsoja dr. Korošca in njegove privržence.

Sarajevski »Jugoslovenski list« objavlja razgovor svojega urednika z vrhbosanskim nadškofom dr. Šaričem o njegovi nedavni izjavi o Stepanu Radiću. Nadškof dr. Šarić pravi v tem razgovoru, da se je na letošnji kanonski vizitaciji v Posavini v intimnem razgovoru v župnišču v Foči pri Derventi neki državni uradnik, ki ga je spremljal, drznil trditi, da je opozicija zakrivila krvavi zločin v Narodni skupščini. To je izzvalo proteste med vsemi navzočimi hrvatskimi seljaki in meščani. »Jaz sem to neumestno in nepravično trditev uradnika,« pravi nadškof dr. Šarić, »odločno zavrnil, rekoč, da niti najostrejša debata v skupščini ne more nikdar opravičiti umora. In nisem dovolil, da se o tem razpravlja v moji navzočnosti.«

Nadalje je nadškof dr. Šarić izjavil: »Prepričan sem, da g. predsednik Stepan Radić ne bo nikdar pozabil onih velikih katoliških kretenj, ki so jih storili predstavniki katoliške cerkve v naši državi povodom nečuvenega krvoprelitja v Narodni skupščini. Veliki Windsor je rekel!« »Einig, einig, einig!« Jaz pa pravim, da **nobenemu Hrvatu danes ni mesta izven sedanjega njegovega stališča s sedanjim svojim vodstvom na čelu. Res so posamezniki, ki so se iz tega izločili, toda ti so v težki zablodi, in verujte mi, oni se bodo hitro, a tudi hudo kesali.«**

»Jugoslovenski list« pristavlja, da se iz krogov višje katoliške duhovščine v Bosni čujejo glasovi velikega nezadovoljstva s sedanjo politiko in obsojanja zadržanja dr. Korošca, zlasti pa hrvatskega klerikalnega poslanca Barića.

Zakaj ne prevedejo kronskih penzijonistov

Vsemogočni ministrski načelniki sistirajo celo same zakone, ako jim niso všeč

Te dni so vladni listi poročali, da je novi minister za socijalno politiko Stepan Barić interveniral v ministrstvu financ v prilog kronskim upokojencem, ki še vedno čakajo na prevedbo svojih pokojnin na dinarske glasom znane prevedbene uredbe št. 88.808. Ministrstvo za finance je na to intervencijo izjavilo, da bo v najkrajšem času ugodilo zahtevam kronskih upokojencev.

Žal pa se je treba bati, da čaka kronske upokojence zopet samo novo razočaranje. Prevedbena uredba št. 88.808 iz poletja 1927 je jasna in se nanaša na vse kronske upokojence. Veliki župani so bili pozvani, da izvršijo prevedbe v smislu te uredbe in so ta posel res razmeroma hitro izvršili, nakar so prevedbene akte poslali v Beograd glavni kontroli v končno odobritev.

V glavni kontoli so pri aprobiranju teh prevedb kmalu prišli na sled velezanimivemu dejstvu. **Prevedbena uredba je namreč tako sestavljena, da ustvarja za štiri skupine upokojencev navidezno privilegiran položaj.** To so upokojeni učitelji, orožniki, finančni stražniki in deloma profesorji. Pri glavni kontroli so izračunali, da bi ti kronsi upokojenci po prevedbi na dinarske penzije prejemali višje pokojnine, kakor njihovi istoskupinski tovariši iz Srbije.

Ko so v glavni kontroli trčili na to «nepravičnost», so v glavni kontroli prevladujoči srbijanski člani ustavili vize za dotične prevedbe, češ da se ne more dovoliti, da bi prečanski upokojenci prejemali višje pokojnine kakor srbijanski. Zato so sklenili, naprositi finančno ministrstvo, naj jim da nadaljna navodila.

Ti gospodje v glavni kontroli niso pomislili na to, da njihova dolžnost ni v tem, razločevati upokojence in njihove prejemke, marveč da se imajo samo ravnati po točnem besedilu zakona. Če zakon ustvarja razne skupine upokojencev, je to stvar zakona, ne pa glavne kontrole, da sistira zakone, ki niso všeč njihovim srbijanskim članom. Le v slučaju, da je zakon nejasen, pristoja glavni kontroli pravo, da zaprosi za tolmačenje.

Tudi niso člani glavne kontrole pomislili, da bi končno **bilo še najmanj krivično, ako bi te štiri skupine prečanskih upokojencev prejemale eno leto nekoliko višje pokojnine, dočim so njihovi srbijanski tovariši prejemali višje pokojnine celih deset let.**

V ministrstvu financ so dopis glavne kontrole izročili inspektorju Mijuskoviću, da stvar prouči. Inspektor Mijušković je dolgo in dolgo študiral, ne da bi izdal kako rešitev. **Končno sta sredi maja poslanca dr. Žerjav in dr. Kramer intervenirala pri dr. Spahu, tedanjem namestniku finančnega ministra. Ta jima je obljubil, da bo v par dneh izdal rešitev ali pa pozval glavno kontrolo, da postopa po zakonu.** Obljuba dr. Spaha je bila tako decidirana, da je na podlagi te izjave časopisje v Sloveniji poročalo, da bo zadeva s prevedbo kronskih upokojencev vendarle ugodno rešena.

Toda tudi pri tej priliki se je izkazalo, da so čestokrat podrejeni organi, načelniki in inspektorji, jačji od samih ministrov. Načelnik g. Mijušković se je ministrovemu pozivu odzval le v toliko, da je poklical na konferenco načelnika Milovanovića, avtorja prevedbene uredbe, in načelnika Miko Jovanovića. Ti trije gospodje so ugotovili, da se ne more dovoliti, da bi nakrat srbijanski upokojenci imeli manjše pokojnine od prečanskih, vrh tega pa da bi bilo potrebno za teh 3000 neaprobiranih prevedb 40 milijonov iz državne blagajne, česar se nikakor ne more dovoliti iz splošnih ozirov državnega budžeta. G. Mijušković je po tej konferenci izjavil, da bo v tem smislu poročal ministru, kateremu prepušča definitivno odločitev.

Kakor je iz zgornjega razvidno, je malo upanja, da se bo to vprašanje v doglednem času rešilo. Prišli smo tako daleč, **da srbijansko uradništvo v Beogradu briskira celo zakone, ako se mu zdi, da ti zakoni ne ustrezajo srbijanskim interesom.** Jasno je, da ne gre za 40 milijonov, marveč za mnogo manjše vsote in da je edini razlog, radi katerega se prevedba ne izvršuje, ta, da bi nekatere skupine prečanskih upokojencev prejemale vsaj začasno do novega finančnega zakona, ki bi lahko te neenakosti izenačil, nekoliko višje pokojnine. Na to anomalijo, ki je pa niso zakrivili prečanski upokojenci, marveč srbijanski načelnik Milovanović s svojo uredbo št. 88.808, smemo po pravici odvrniti:

Zakaj pa ne bi smeli naši upokojenci nekaj mesecev prejemati malenkostno višjo pokojnino, če so pa Srbijanci užívali deset let višje pokojnine, dočim so naši upokojenci v doslovnem smislu besede stradali...

Kriza belgijskega parlamentarnega predsedstva

Pariz, 3. avgusta. g. Demisija belgijskega zborničnega predsednika Brunetta je izzvala izredno delikaten parlamentarni položaj, ker ni na razpolago naslednika. Edini, ki bi prišel v poštev kot kandidat za zborničnega predsednika, je Poullet, vodja katoliške stranke, ki je že bil na tem mestu. Poullet pa je ravno glavni poročevalec za reformo armade in torej skoraj ni primeren za mesto zborničnega predsednika. Kakor se zdi, bodo sedaj ponudili mesto predsednika bruseljskemu županu Maxu.

Nova naloga Maligina

Arhangelsk, 3. avgusta. g. Ledolomilec Maligin bo odšel 5. t. m. na morje, da prevzame vodstvo tkzv. Kara ekspedicije, obstoječe iz petih norveških in treh angleških ladij, ki bodo iz Hamburga odplule proti Arhangelsku. Karovo ekspedicijo vodi polarni raziskovalec Jevgenijev. Ladje imajo na krovu gospodarske stroje, industrijsko opremo ter drugo uvozno blago za Sibirijo. V izlivih rek Oba in Jeniseja bodo parniki prevzeli za izvoz določeni les. Na krovu Maligina je mnogo hidrografov, ki bodo vršili preiskavanja.

Poljski predlog za razdelitev bivših nemških kolonij

Varšava, 3. avgusta (be.) Kakor poročajo, namerava poljska vlada predlagati Društvu narodov, naj prejšnje nemške kolonije razdeli med Poljsko, Romunijo in Češkoslovaško.

Senzacija na olimpijadi

Ritola porazi — Nurmija

Amsterdam, 3. av ta g. Dasi so se danes na raznih krajih vršili zanimivi sportni boji, je bila skoraj vsa pozornost publike osredotočena na petoboj. Med znanimi atleti se je prav dobro držal Avstrijec Wessely, ki se je do popoldneva spravil že na 6. mesto med največje svetovne atlete in pred številne močne zastopnike te discipline. Stanje po prve dnevu je sledeče:

1. Janson (Švedska) 4178.85 točk; 2. Irvänen (Finska) 4136.30; 3. Stevart (Amerika) 4127.69; 4. Yejila (Finska) 4103.80; 5. Do ty (Amerika) 3845.37; 6. Wessely (Avstrija) 3845 točk.

Razen desetoboja sta se dane vršila tudi finala na 400 in 5000 m. V finalu na 400 m je zmagal Američan Barbutti v času 47.8, drugi i bil Kanadijec Ball, 75 cm za njim, trtji pa Nemec Büchner, še meter za drugim. V finalu na 5000 m je bil prvi Ritola v času 14:38, 10 m za njim njegov veliki rojak Nurmi, še 30 m za Nurmijem pa je prispel na cilj Sved Wide.

Finec Ritola,

ki je včeraj v teku na 5000 m nepričakovano premagal svojega rojaka, slavnega svetovnega prvaka Nurmija.

Naši kraji in ljudje

Pismo iz Beograda

Vročina, odrešenik in državne potrebe. — Pred sejo Narodne skupščine. — »Očiščeni sveti hram.« — Pogrebci. — Račićev sokrivec se poveličuje

Beograd, 1. avgusta

Te dni sem slišal tu in tam v Beogradu, da je dr. Korošec edini človek, ki more napraviti v naši državi mir in red, da je potemtakem res mož na svojem mestu: vobče pravi, od samega ljubega Boga poslani odrešenik, ki bo odrešil našo SHS vsega zlega, zlasti pa tistega, ki ima danes svoje leglo v tako zagrizeno prečanskem Zagrebu.

Hm! Recimo, da bi bilo vse to prav; toda da je ta tako visoko cenjeni, da ne rečem, tako iskreno ljubljeni naš odrešenik šel sklicevat Narodno skupščino prav sedaj, v času, ko menda na vsem svetu ne zboruje niti eden parlament, v času, ko Beograd naravnost gori od neznosne vročine ter porablja toliko vode, da jo morajo zapirati za splošno porabo že ob šestih zvečer in se človek ves dan kar ne more izogibati mestnim uslužbencem, ki brizgajo to dragoceno tekočino po mestnih ulicah — gosposkih seveda, ubožnejših s staro jamasto kaldrmo pa ne! —: ne, tega bi mu človek ki ima le količkaj usmiljenja do naših državnih očetov, gospodov četverostrankarskih nar. poslancev, nikakor ne more odpustiti. Saj se toliko, kolikor znašajo dnevnice, vendar že potroši na samih bozah, limonadah, »špricerjih« in kopelih! Kam pa potem pridemo?! In vendar: državne potrebe, pravijo, so zahtevale, da je prišel na krmilo nove vlade odrešenik dr. Korošec, in državne potrebe so baje tudi zahtevale, da se skliče Narodna skupščina. Pa so jo sklicali. Toda — ojoj!

Ko smo danes dopoldne čakali, da se otvori ta »sveti hram«, v katerem naj bi si naš troedini narod svobodno volil svoje postave, smo morali ugotoviti, da je hram pač ostal hram, toda »svetosti« da ni prav nič ne okrog njega ne v njem, ako naj ne smatramo za »svete« žandarjev in detektivov, katerih število se je v njegovem področju v zadnjem času, zlasti pa danes, čudovito pomnožilo.

Seja je bila napovedana za 11. uro, toda po obeh straneh ulice Miloša Velikega, ki vodi tja doli proti Narodni skupščini, je bilo že ob 9. precej živahno. To vrvenje pa je postajalo še vse živahnejše, ko so začeli drdrati po ulici avtomobili, ki so vozili v parlament boljše in večje gospode, katere so na stopnišču pred vhodom pridno lovili s svojimi aparati fotografi beograjskih listov.

Ura je bila deset, toda v zbornico še vedno ni smel nihče, tudi novinarji ne v svojo novinarsko ložo. Če se je pa vendar splazil kateri mimo silno pazljivega žandarja, ga je mož postave nemudoma zopet odpravil iz lože. Stotine ljudi je želelo vstopnice, toda le redki so bili tako srečni, da so jo dobili. Neki beograjski tovariš se je celo pošalil, da bodo pred vhodom v poslušalske lože žandarji preiskali vsakogar, ali morda ne nosi s seboj kaj — nevarnega. Šele tedaj, ko se je oglasil zvonec, ki je klical poslance v zbornico, se je smelo vstopiti v lože.

Zbornica je bila prav taka, kakor je bila onega usodnega dne, preden je Puniša Račić opravil svoje junaško delo. Luknje, ki so jih napravile njegove krogle, so zamašili ,oziroma so postavili na mesto preluknjanih klopi nove, enako pobarvane, kakor so ostale, da bi se ne poznalo, kam je zadevalo. Popolnoma nova pa je videti preproga pred govorniškima tribunama in stenografsko mizo. Ali je tudi res nova, ali pa samo ona prejšnja oprana, da se ne pozna na njej 20. junija prelita človeška kri, se od daleč ne da ugotoviti. Menda pa bo res nova!

Poslanci so prihajali v zbornico zelo počasi in večinoma raztreseno. Prvi je vstopil bosanski radikal Kobasica, za njim pa polagoma drugi. Skupina najmlajših radikalov, vukičevićevcev je vstopila precej strnjeno in ravno tako tudi slovenski klerikalci. Demokratje in ostanek radikalov pa so prihajali raztreseno.

Poslanci so se razposedli preko vseh sektorjev zbornice; samo skrajni levi, kjer sede srbski zemljoradniki, je ostal prazen. Prostore hrvatske seljačke stranke so deloma zasedli radikali, tako tudi prvo klop, kjer so navadno sedeli poslanci Stjepan Radić, Pribićević, dr. Pernar in Pucelj. Demokratje pa so se pomaknili deloma na prostore poslancev SDS. Prostora umorjenih poslancev Pavla Radića in dr. Basarička sta ostala nezasedena. Bilo pa je vsevprek veliko »lukenj«, ker so poleg Kmečko-demokratske koalicije izostali tudi zemljoradniki in Nemci v celoti, skoraj vsi pašićevci in radikalski centrumaši, od katerih so bili prisotni samo trije — odsotni so bili vsi znanejši predstavitelji teh dveh radikalskih struj — in so bili prisotni samo trije muslimani, dočim je četrti njihov drug ostal med sejo v klubu, ostali pa se sploh niso odzvali pozivu, naj pridejo v Beograd. Vseh skupaj je bilo navzočih kakih 120 do 125 poslancev.

Ko so prihajali poslanci v zbornico, ni bilo prav nič onega običajnega medsebojnega razgovarjanja ali celo zbadanja in šaljenja. Tiho so prihajali, tiho sedeli na najbrž jim že vnaprej določene prostore, da se tako »napolni« zbornica, in tiho čakali onega, kar naj bi prišlo. Zelo značilno pa je dejstvo, da niti eden poslancev ni stopil na preprogo pred govorniškima tribunama, kakor da bi se bili bali, da bi pod njihovimi stopinjami zopet vzvrela zločinsko prelita kri njihovih dveh umorjenih tovarišev. Celo zapisnikarja sta se ob steni splazila do svojih prostorov. Ko je zbornični predsednik, ki je prišel iz ministrske sobe, zavzel svoje mesto, je vstopila vlada, na čelu ji predsednik dr. Korošec, vsi v žaketih.

Dr. Korošec je, ko je dospel do svojega mesta na notranjem koncu srednje desne ministrske klopi, nekoliko postal in se sklonil nekoliko naprej, kakor bi hotel nekaj reči, ali kakor da bi pričakoval nečesa. Bil je bled ko smrt. Potem pa je sedel in za njim vsi ostali ministri.

Prihod vlade v zbornico je napravil silno mučen vtis. Nihče v zbornici se ni zganil. Ni se dvignila niti ena roka, da bi zaploskala, niso se odprla niti ena usta, da bi vzkliknila v pozdrav. Ministri so prihajali kakor črna vrsta pogrebnih nosačev, ki naj bi dvignili mrliča na ramena in ga zanesli na pokopališče. Tak vtis je imela gotovo tudi vsaj nekote vsa zbornica. Njen mrtvaški molk je bil najboljši dokaz za to.

Predsednik je otvoril sejo. Zapisnikar je prečital zapisnik o seji 20. junija, ki gre samo do trenutka, ko je predsednik po Račićevem vzkliku, naj se nihče ne postavlja med njega in dr. Pernarja, če noče biti mrtev, prekinil sejo.

Zapisnik se odobri brez vsake pripombe. Nato slede kraljevi ukazi o stari in novi vladi itd., ki jih zbornica posluša stoje, nakar se predsednik v poldrugo minuto trajajočem govoru, ki ga čita, spominja umorjenih poslancev Pavla Radića in dr. Basarička ter potem takoj zaključi sejo.

Preden so se izpraznile poslušalske lože, se je tiho, mirno, rekel bi skoraj: počasno, izpraznila zbornica. Izginila je vlada tjakaj, odkoder je prišla, nekam nenavadno hitrih korakov, in poslanci so se razbežali skozi številne izhode, da je bila dvorana v hipu prazna.

Gotovo bi vas zanimalo, če bi vam mogel povedati, kaka sta bila obraza poslancev Tome Popovića in Dragutina Jovanovića-Lune, ki ju zahteva preiskovalni sodnik kot sokrivca morilca Račića, med predsednikovim spominskim govorom, pa ne morem zadovoljiti te važe želje, ker sta bila preoddaljena, da bi ju mogel točno opazovati. Toda povedati vam morem, da se je poslanec Dragutin Jovanović-Lune, ko je odhajal iz Narodne skupščine, dal na stopnišču pred izhodom z vidnim zadovoljstvom fotografirati menda od vseh novinskih fotografov, od vsakega posebej.

Za označbo njegove in njegovih tovarišev duševnosti vam bo to menda zadostovalo. Meni zadostuje, zlasti še ob tej neznosni, res hegemonistični beograjski vročini.

V. Ž.

Novi Sokolski dom na Ježici

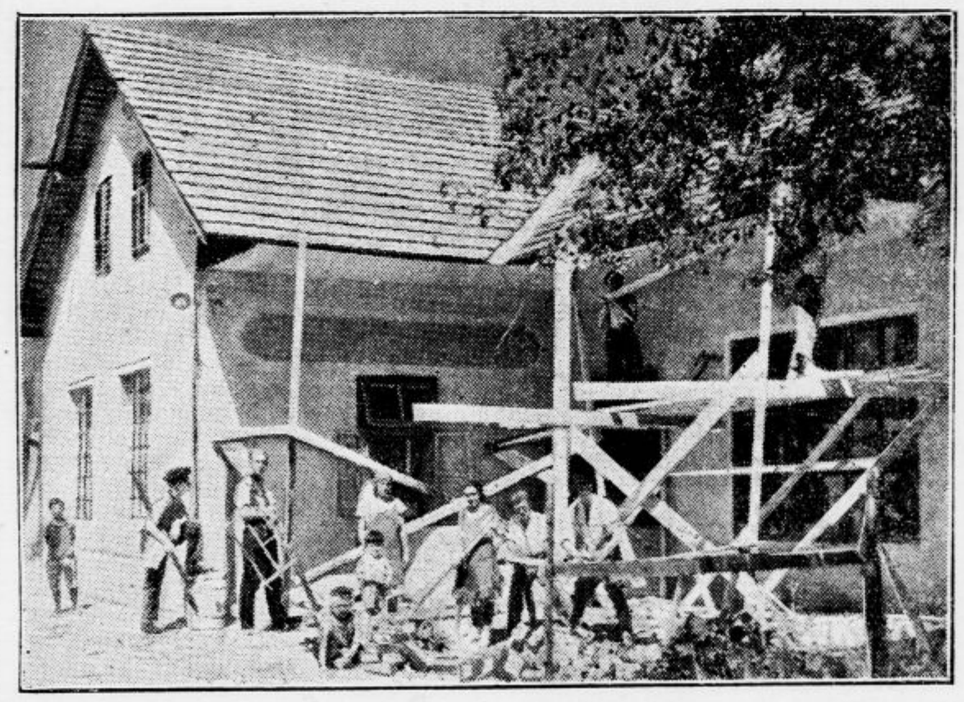

Ježica je prav lep, zlasti Ljubljančanom poznan in priljubljen kraj. A je silno močna postojanka protisokolskega duha in je spričo silnih ovir naravnost čudno, da se je l. 1920 ustanovljeni Sokol le obdržal, ampak da že po 8. letih vabi na otvoritev svojega doma. Zdaj je sokolska ideja na Ježici za vedno vkoreninjena, njena pot gre sistematično naprej, na širi in navzgor.

Društvo je pričelo svoje delovanje 26. marca 1920. kot odsek Sokola I. v Ljubljani z nekako 60 člani in članicami. Od teh je ostalo društvu vseskozi verna le njih tretjina, drugo je odpadlo. Seveda je tekom let pristopilo nebroj novih zavednih članov. Ob petletnici se je odsek osamosvojil in kot društvo pričel z jako uspešnim delom. Prvo streho so prožili Sokolu dobri ljudje, bil je namreč od marca do oktobra 1920. brez strehe. Nato je do 30. aprila 1925. domoval v kovačnici pri »Ruskem carju«, v majčkeni sobici, kjer je bila nemogoča vsaka telovadba, saj je bila soba le 2.10 m visoka. Ali kljub temu so vsem članom spominjali na kovačnico blesteči . . . Politične vihre so pregnale Sokola izpod te borne strehe. V tej stiski mu je ključavničar Matija Rozman prodal za 50 tisoč dinarjev svojo delavnico. Treba je bilo veliko preurediti, prestavljati okna in vrata, poglobiti temelj itd., da je bil prostor sokolski potrebi primeren. Prvi del preureditve je bil završen še l. 1925 in 1926, letos pa je z adaptiranjem končano. Poleg prostorne »društvene sobe« in slačilnice razpolaga novi Sokolski dom na Ježici tudi z lično telovadnico v izmeri 14 krat 8 m. V njej je nameščen prav pripraven gledališki oder.

Vse to je plod vztrajnega, bratsko složnega, sistematičnega sokolovanja. Dom na Ježici je dokaz, kaj v Sokolstvu najbolj sovražnemu kraju zmore Sokol, če je dobro organiziran, v svojem poslu idealno priden in požrtvovalen brez primere.

Lep obisk naših prijateljev bo 5. avgusta najprijetnejše plačilo tega dela.

Tragična smrt mladega dekleta v Ljubljanici

V plitvi vodi je včeraj zadela kap Roziko Križmanovo

Ljubljana, 3. avgusta

Popoldne se je po Ljubljani bliskovito raznesla vest, da je na znani nevarni »Špici« ob razcepu Ljubljanice in Gruberjevega prekopa utonila neka deklica iz Trnovega. Podrobnosti o tragični smrti nesrečne mladenke so naslednje:

V Švabičevi ulici 1 stanuje v dvoriščnem poslopju delavec Križman, ki je že dalje časa težko bolan. Ima številno družino, za katere vzdrževanje in preživljanje se z vsemi močmi trudi njegova žena, ki ima v najemu nekaj zemlje, na kateri prideluje zelenjavo in sočivje, ki ga potem prodaja na ljubljanskem živilskem trgu, da s tem prisluži družini potrebni vsakdanji kruh. Med ostalimi otroki sta imela Križmanova 16 in pol leta staro hčerko Roziko, ki je bila učenka v krojaškem modnem salonu mojstra Josipa Bajdeta na Krekovem trgu. Dekle je kakor dnevno odšlo tudi davi na svoje delo v mesto. Popoldne okrog pol 15. se je Rozika vrnila domov in prinesla s seboj napol dodelano žensko obleko, ki jo je namenila končno izgotoviti na domačem šivalnem stroju.

Deklica je prišla vsa razgreta domov, zato je obleko položila na posteljo in izjavila, da se gre kopat v Ljubljanico. Mati in sestre so ji to odsvetovale, ker je deklica bila ravno zadnje dni nekam bolehna. Mati je še dostavila, da najmanj 8 dni ne sme v vodo, ker bi se sicer utegnila nevarno prehladiti. Toda Rozika je odvrnila, da ji kopanja pač naj ne branijo, nakar se je nemudoma preoblekla v kopalno obleko. Odšla je na levi breg Ljubljanice nasproti »Špice«, kjer je odložila vrhnjo obleko in se še vsa razgreta podala v vodo. Tik poleg nje se je kopal neki finančni uradnik. Jedva je deklica do kolen zabredla v vodo, že se je zgrudila vznak. Finančni uradnik je takoj priskočil k onesveščeni devojki in jo odnesel na breg, nakar je bila o nesreči obveščena mestna reševalna postaja.

Rešilni avto je prispel v kratkih treh minutah. Vsi poskusi rešitve z umetnim dihanjem so ostali brezuspešni. Križmanovo so nezavestno položili v rešilni avto, da jo prepeljejo v bolnico, vendar je deklica že med prevozom izdihnila. Zadela jo je kap.

Nesreča se je pripetila okrog 15. ure. Še tekom večera so se domači obrnili v bolnico za prevoz hčerkinega trupla na domače stanovanje. Nesrečna Križmanova družina je že lansko leto na enako tragičen način izgubila starejšega sina, ki je tudi umrl zadet od kapi. S težko prizadeto in preizkušano rodbino sočustvuje ves trnovski okraj.

Jovan Avakumović †

Rogaška Slatina, 3. avgusta

Jovan Gj. Avakumović, prvi ministrski predsednik kralja Petra I. Osvoboditelja, ki je pred 14 dnevi prišel iz Beograda na letovanje v Rogaško Slatino, je danes ob pol 1. zjutraj izdihnil v tukajšnjem sanatoriju, zadet od mrtvouda, v starosti 87. let. Zapušča hčerko-edinko. Truplo pokojnega državnika bo jutri prepeljano v Beograd, kjer se bo vršil svečan pogreb na državne stroške.

Jovan Avakumović je bil po rodu Beograjčan V domačem mestu je absolviral gimnazijo in pravno fakulteto, nakar je izpopolnjeval svoje znanje na univerzah v Heidelbergu, Berlinu, Curihu in Parizu. Po povratku v domovino se je udejstvoval v raznih javnih funkcijah in si kmalu znal pridobiti velik ugled v srbski javnosti. Bil je župan Beograda, načelnik notranjega ministrstva in član kasacijskega sodišča, obenem pa si je pridobil lep sloves s svojim znanstvenim delovanjem, s tehtnimi razpravami o kazenskem pravu, o poroti in raznih drugih juridičnih problemih. Z agilnim političnim udejstvovanjem je prevzel v svoje roke vodstvo srbske liberalne stranke. Bil je dolgoleten narodni poslanec. Leta 1880. je prevzel resort pravosodja, ki ga je vodil do 1887, na čelo vlade pa je stopil 1992. ter ji je predsedoval do 1903. Komur je podrobno znana zgodovina burnih dogodkov pred padcem dinastije Obrenovićev in ob nastopu vladavine kralja Petra I., lahko pravilno presoja veliko zgodovinsko vlogo, ki je v teh burnih letih pripadala premijerju Avakumoviću. Ne samo nešteta visoka odlikovanja, ki jih je premogel, marveč njegovo znanstveno in politično delo upravičuje sodbo, da je bil pokojnik ena najmarkantnejših osebnosti srbske politične zgodovine nedavnih desetletij.

Časten mu bodi spomin!

Izvolitev naprednih županov v Kotredežu in Zagorju

Zagorje, 3. avgusta

V sredo popoldne se je v občini Kotredežu vršila volitev župana in svetovalcev. Za župana je bil zopet izvoljen g. Martin Drnovšek s 13 glasovi, dočim je štiri glasove dobil klerikalni kandidat. Tudi vsi štirje svetovalci so napredni. Vsa klerikalna agitacija, ki jo je vodil prosluli kaplan Tiringer, je bila brezuspešna. Volilci kotredeške občine so v lepem številu kmetje, zato je kaplan Tiringer računal, da bo uspela agitacija na račun lahkovernosti in z znanimi klerikalnimi metodami. Toda njegovo pričakovanje, da bo iztrgal občino iz naprednih rok, se je kruto razbilo ob zavednosti vseh kotredeških naprednih volilcev.

V četrtek popoldne ob 14. pa se je vršila volitev župana in svetovalcev zagorske občine. Pri prvi in drugi volitvi župana ni dobila nobena stranka zadostnega števila glasov. Izvršila se je torej ožja volitev med naprednim in klerikalnim kandidatom. Izvoljen je bil z naprednimi glasovi za župana ugledni posestnik in gostilničar g. Albin Grčar, za podžupana g. Ivan Bajcar, za svetovalce pa gg. Mirko Weinberger, Slavko Kušar, Alojzij Kolenc, Vinko Sedlar in Polde Mrnuh. Dva socijalistična svetovalca, ki sta bila tudi izvoljena, pa izvolitve nista sprejela ter ostaneta njuni mesti začasno nezasedeni. Izvolitev novega župana je vsa javnost sprejela na znanje z velikim odobravanjem. Upravičeno je pričakovanje, da se bo po dolgih letih gerentstva vendarle tudi v Zagorju pričelo z rednim gospodarskim delom. Z izvolitvijo za župana je g. Grčar prejel lepo zadoščenje za podlo denuncijacijo, katere žrtev je postal za časa svetovne vojne in zaradi katere je moral pretrpeti 44 dni na ljubljanskem Gradu.

Katastrofa zaradi orkana na novosadskem kopališču

V četrtek zvečer je razsajal nad Novim Sadom strahovit orkan, ki je bil posebno katastrofalen za številne kopalce, ki se niso mogli pravočasno umakniti v mesto. V splošni paniki je utonilo večje število otrok in tudi odraslih kopalcev. Reševanje je bilo onemogočeno. Število žrtev doslej še ni točno ugotovljeno. O katastrofi krožijo fantastične vesti in vse novosadsko prebivalstvo je strahovito razburjeno. Orkan je prekinil vse telefonske zveze Novega Sada z Bačko, dočim ostala materijalna škoda ni prevelika.

Ko je nastopil orkan, se je vseh kopalcev polastila splošna zmedenost. Vse je hitelo na splav, pri katerem je nekaj prej pristala ladja. Med vpitjem in vriskom je staro in mlado drvelo v ladjo, a nenadni sunek orkana je tako vzvalovil vodo, da se je ladja za več metrov odmaknila od broda in je cela gruča odraslih in otrok, ki so se ravno nahajali na deski, vodeči s splava na ladjo, padla v razburkano vodo. Prizori so bili strašni. Nekaterim pogumnim plavalcem, ki so se vrgli za njimi, je uspelo rešiti predvsem soprogo lekarnarja Popića in troje njenih otrok, nato pa še par drugih nesrečnežev, nemogoče pa je dognati, koliko se jih je utopilo.

Smrt gospodarja in žene pod 250 stoti pšenice

V torek zvečer se je v okolici Novega Sada, na posestvu premožnega kmetovalca Milana Letića v Čeneju prigodila nenavadna nesreča, katere žrtev sta postala gospodar in njegova žena. Letić, ki je letos pridelal nad 250 stotov pšenice, je žito, kakor je tam običaj, dal nasuti na podstrešje svoje hiše. Stropovje pa je pod velikim bremenom nasutega žita toliko trpelo, da je v torek zvečer popolnoma popustilo in se je strop s silovitim udarcem zrušil na tla. Letić in njegova žena, ki sta se nahajala ravno v hiši, sta obležala mrtva pod ogromnim bremenom.

Nesreče je bila kriva Letićeva neprevidnost. Še dobro uro pred katastrofo je hlapec opozoril gospodarja, da se stropovje šibi in da utegne popustiti. Toda Letić ga je zavrnil: »Hvala Bogu, naj se stropovje le šibi pod pšenico, da le ne pod davki!«

Pogled na obe žrtvi, ki so ju izgrebli izpod žita in tramovja, je bil strašen. Gospodar je imel zdrobljeno lobanjo in vse polomljene ude. Kake tri metre od njega so iz žita potegnili njegovo ženo, ki je imela istotako popolnoma zmečkano glavo. Pokojnika zapuščata več odraslih otrok, ki so o katastrofi takoj obvestili oblasti, nakar se je vršil v sredo zjutraj komisijonalni ogled, po katerem sta bili obe žrtvi pokopani ob veliki navzočnosti prebivalstva.

Izletniki iz Zagorske doline na raziskovanju čemšeniških jam

Čemšenik, začetkom avgusta

Preteklo nedeljo je zagorski odsek litijske podružnice SPD priredil skupen izlet za svoje članstvo na Čemšeniško planino. Prijazna kopasta gora je privabila 41 čilih planinarjev. Vsa planinska karavana se je pričela zbirati že v zgodnjih jutranjih urah in je ob 4. zjutraj v najidealnejšem hladu in veselem razpoloženju odšla na pot. Kmalu se je vsa družba razdelila v »lažje« in »težje« oddelke.

»Lažji« so dobili važno nalogo. Naložili so jim na rame kotliče, posodo in ves pribor za kuhanje. Urnih nog so morali na pot, da izpolnijo težko nalogo. Ko pride na vrh Čemšeniške planine »težja« skupina, mora biti zajtrk že gotov. Mladina je prevzela z veseljem dano nalogo in je odšla poskočno na pot . . .

Zadnji zakasnenci so prišli ob 8. uri vrh planine, kjer so jih sprejeli kuharji z belimi čepicami in kava s pristno planinsko smetano. Veselo razpoloženje se je pričelo že ob zajtrku ter se je nadaljevalo potem ves dan. V resnici, malokdaj vlada v hribih tako živahno planinsko rajanje! Prav vse se je veselilo, pelo, vriskalo in tudi plesalo. Saj so imeli podjetni planinarji s seboj tudi godbo. Čas je neverjetno brzo tekel. Po kosilu so se spomnili, da jih čaka še važna »znanstvena« naloga.

Nedaleč od kraja, kjer so izletniki taborili in »piknikali«, se nahaja starodavna jama, o kateri se širijo razne starodavne pripovedke. V njej je baje toliko vode, da bi lahko zalila vso dolgo Zagorsko dolino. Kmečki fantje, ki so se med potjo pridružili izletnikom in se z veseljem udeleževali vse zabave, so prinesli od doma dolge vrvi, da se jih poslužijo zagorski »jamarji«.

Ti so se oborožili s svetiljkami, koli in drugimi primitivnimi pripravami ter odšli z rudniškimi inženjerji na čelu na težaven znanstveni posel.

Previdno so zvezali pet dolgih kmečkih vrvi, nakar so pričeli z raziskavanjem do sedaj še nepreiskane čemšeniške jame. Gospoda inženjerja Malovrha so privezali okrog pasu, v roke so mu dali signalno vrvico, nakar so ga tovariši, ki so se krepko upirali pred votlino v tla, pričeli spuščati v jamo nizdol. Vse je radovedno čakalo na uspeh. Vrv zunaj jame se je vidno krajšala in ko je bila že skoro pri koncu, se je zamajala signalna vrv. G. inženjer je dobil trdna tla. Kmalu nato se je zopet zagugala signalna vrv, nakar so spuščalno vrv povlekli na dan, za junaškim raziskovalcem pa so spustili nato še drugega njegovega tovariša inž. Mastnjaka. Komaj sta bila oba raziskovalca v globini, se je zunaj pripravilo k nalivu in debele kaplje so začele udarjati po »spuščalnih strojih«, onih, ki so raziskovalce spuščali v votlino.

Oba inženjerja, ki sta ta čas lazila s svojimi pomanjkljivimi sredstvi po jami, sta dajala onim tam gori dogovorjena znamenja. Na nesrečo pa se je s tem signalna vrv pretrgala in oba gospoda sta bila na mah brez zveze z zunanjim svetom. Zaradi tega sta pričela dajati jamarja s spuščalno vrvjo znake, nakar so ju z velikim trudom drugega za drugim potegnili navzgor.

Po izjavi obeh inženjerjev obstoja čemšeniška jama iz treh delov. Strop prvega dela je pokrit s kapniki. Kolikor sta mogla ugotoviti oba posetnika, se jama še širi v dolžino in v globino.

Navdušeni jamarji so sklenili na podlagi dobljenih izkušenj, da se ekspedicija še ponovi in da se raziskavanje v globini še nadaljuje. V prihodnje se bodo jamarji seveda bolj opremili.

Dež, ki je padal med ekspedicijo, je pregnal vse »taborite«, ki so se mokri zatekli v Kolenčevo gostilno na Čemšeniku. Do kože premočeni popotniki so se gnetli okrog štedilnika in peči, kjer so se za silo posušili. Ob veselem razpoloženju, ko so se izletniki zmočili tudi od znotraj, se je planinsko rajanje nadaljevalo. Proti večeru pa se je vsa razigrana in osvežena kolona vrnila domov v Zagorsko dolino.

Ekskurzija na Čemšeniško planino je rodila važen sklep: Zaradi natančnejše preiskave čemšeniške jame je stopilo tajništvo litijske podružnice SPD v stik z voditeljem ljubljanskega Jamarskega društva, univerzitetnim docentom g. prof. dr. Kenkom, ki je obljubil, da se bodo ponovne preiskave udeležili tudi ljubljanski jamarji z vsemi svojimi modernimi pripomočki.

Važen pa je tudi drugi sklep, ki so ga napravili Zagorjani. V prihodnjih dneh bodo pričeli s predpripravami za postavitev zasilne koče na Čemšeniški planini. Agilni pododbor in darežljivi člani so se že pričeli oglašati s prostovoljnimi prispevki. Ves potreben materijal za zgradbo, kakor les in drugo, pa bodo poklonili v prospeh planinske ideje okoliški kmetje in zagorski petičniki.

Potem pa bo na zagorskh hribih, posebno na Veliki ali Čemšeniški planini še bolj in še večkrat prijetno!

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!
13

MAGNA PURGA
139
Urejuje najbolje prebavo!
Čisti želodec in črevo brzo in ugodno!
1 omot po vseh lekarnah Din 4.—.

Premijera! Popolnoma novo!
Prvič v Ljubljani!
Osvajalec ženskih src
HARRY LIEDTKE
v najnovejšem velefilmu krasote
Rivijera
(Rouge et noir)
Strastna igra hazardista. Propast. Zmaga ljubezni. Krasni posnetki rivijere.
Krasno! Divno! Edinstveno!
Predstave ob 4., ½ 8. in ¼ 10.
Oglejte si naše fotose.
Tel. 2124. KINO IDEAL.

Sezijska razprodaja
sivih in drap čevljev
Din 189

,VOIKA'
Krekov trg

Ob sobotah sprejemamo male oglase
samo do 2. ure.
Ne zamudite pravočasno naročiti v oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici 4

Domače vesti

Zakaj je dr. Korošec postal ministrski predsednik?

Zadnji «Domoljub» je razkril svetu skrivnost, zakaj je bil dr. Korošec imenovan za ministrskega predsednika. Vzrok so bili «grdi» napadi liberalnega časopisja na dr. Korošca in ker mu je bilo treba dati zadoščenja, ga mu je dal vladar, ki mu je zaupal najvišje vodilno mesto v naši državi. Da je imela pri tem veliko zasluge znana karikatura dr. Korošca v «Jutru», spričo «Domoljubove» trditve seveda ne more biti nobenega dvoma. Zato bi morali biti po našem mnenju klerikalci «Jutru» in ostalemu naprednemu tisku pravzaprav hvaležni, namesto da ga preklinjajo. Posebno bi moral biti hvaležen dr. Korošec, ki je tako poceni postal ministrski predsednik. Namesto, da bi ga preganjal, naj bi mu raje nakazal kako podporo iz tajnega dispozicijskega fonda, ki mu je kot ministrskemu predsedniku na razpolago in do katerega mu je «Jutro» pripomoglo. A kdo naj od klerikalcev pričakuje hvaležnosti? Pri njih je dobrota — sirota!

---

* **Izpremembe v državni službi.** Suplent na srednji kmetijski šoli v Mariboru M. Kušterle je imenovan za profesorja ter premeščen iz Maribora na srednjo kmetijsko šolo v Vukovu. Nadalje so premeščeni: profesor Ciril Jeglič iz Maribora na srednjo kmetijsko šolo v Vukovu, profesor Vinko Sadar iz Maribora na srednjo kmetijsko šolo v Vukovu, veterinar Vekoslav Štibler od sreskega poglavarstva v Ivanjici k okrajnemu glavarstvu v Prelogu in vetereinar Filip Pahor od sreskega poglavarstva na Ubu k velikemu županstvu ljubljanske oblasti.

* **Iz vojaške službe.** Po odredbi ministrstva za vojsko in mornarico je premeščen v mornarsko izvidniško poveljstvo poročnik bojnega broda I. g. Josip Meniga, ki je doslej služboval pri III. pomorskem obalnem poveljstvu. Na njegovo dosedanje mesto pride poročnik bojnega broda I. g. Anton Vekarič, ki je doslej služboval pri poveljstvu strokovnega orožja. Na križarko »Dalmacijo« je premeščen inž. poročnik g. Vincenc Jalen, doslej v službi pri pomorskem arzenalu, na brod »Jaki« pa poročnik korvete g. Viljem Hofbauer, doslej v službi pri mornarski podoficirski šoli. — Vojni minister je imenoval inž. podpolkovnika g. Evgena Mozetiča za člana izpitne komisije za aktivne in rezervne oficirje artiljerijsko-tehnične stroke.

* **V našo državljansko zvezo je sprejeta** dosedanja češkoslovaška državljanka vdova Marija Mihaliček, krojačica v Ljubljani, skupno z mladoletnim sinom Antonom.

* **Diplomski izpiti na višji pedagoški šoli v Zagrebu.** Po dovršenem osmem semestru so na višji pedagoški šoli v Zagrebu v prošlem mesecu diplomirali in s tem dosegli pravico na položaje profesorjev in oblastnih šolskih nadzornikov naslednji Slovenci: Venceslav Čopič iz Pišec, Milko Jeglič iz Ljubljane, Radovan Klopčič iz Ljubljane, Jožica Tomšič iz Tezna, Joško Babšek iz Makol, Gustav Šilih iz Velenja, Jožica Župevc iz Rajhenburga, Mirko Mesojedec in Mirko Iskra — oba iz Ljubljane.

* **Svetozar Pribičević bo šel na oddih v Karlovac.** Brat pokojnega dr. Eda Lukinića, industrijec Rudolf Lukinić, je narodnega poslanca Svetozarja Pribičevića povabil, naj bi prišel v Karlovac in se tamkaj odpočil od napornega dela v zadnjih mesecih. Pribičević se je povabilu odzval in bo v kratkem prispel v Karlovac, kjer bo kot gost. g. Lukinića preživel par tednov.

* **Dr. Valter Šmid v domovini.** Iz Kranja nam poročajo, da je dospel na Gaštej naš rojak dr. Valter Šmid, profesor arheologije in ravnatelj arheološkega muzeja v Gradcu Učeni gaštejski rojak namerava ostati v svoji domovini do 5. septembra, da proslavi s svojimi tovariši 35 letnico mature.

* **Mednarodni kongres književnikov in umetnikov v Jugoslaviji** se bo po sporedu ki ga je g. Dušan Pantić te dni določil skupno s predsednikom mednarodnega udruženja v Parizu, pričel 27. septembra v Beogradu. Ves kongres bo trajal 5 dni, in sicer tri dni v Beogradu, en dan v Zagrebu in en dan v Ljubljani. Ta kongres bo prvi v naši kraljevini in vobče na Balkanu, a petdeseti, odkar obstoja udruženje, čigar ustanovitelj in prvi predsednik je bil Viktor Hugo. Na letošnjem kongresu se bo razpravljalo o vseh onih vprašanjih, ki so bila sprožena na mednarodni konferenci v Rimu, kakor tudi o našem načrtu zakona o zaščiti avtorskih pravic.

* **Velike priprave za proslavo 450 letnice mesta Višnjegore.** Proslava se bo vršila v nedeljo 5. t. m. s pričetkom ob pol 9. dopoldne na starem gradu (510 m), ki bo ves električno razsvetljen in bo nudil gostom obilo zabave. Na gradu bo postavljena tudi tribuna, s katere bo lep razgled po vsej Dolenjski, proti Ljubljani in proti Kamniškim planinam. Za vsakovrstna jedila in okrepčila bo v polni meri poskrbljeno. Poleg prvovrstnih vin bo na razpolago pristni dolenjski cviček. Kdor bo hotel, si bo lahko dal postreči z dolenjskimi plemenitimi raki. Pripominjamo, da bo razsvetljena tudi pot na grad, tako da bo vsakdo prišel brez težav do večernega vlaka, ki bo odhajal ob pol 10. Polovična vožnja velja za vso Slovenijo.

* **Otvoritev gasilskega doma v Rimskih toplicah.** Prostovoljno gasilno društvo v Rimskih toplicah bo priredilo slavnostno otvoritev gasilskega doma, združeno z izletom Trboveljske gasilske župe v nedeljo 5. t. m. Spored: 1. Sprejem gostov pri jutranjih vlakih in odhod k gasilskemu domu 2. Ob 10.30 pozdrav došlih gostov pred gasilskim domom, sv. maša na prostem, po maši blagoslovljenje gasilskega doma. 3. Od 12. do 13. koncert v kopališču. 4. Ob 14. uri izredna župna skupščina v gasilskem domu. 5. Ob 15. uri pričetek velike veselice na «Novi pošti» z bogatim srečolovom, kegljanjem na dobitke itd. Vstopnina 5 Din. Gasilci v kroju so vstopnine prosti. Popust cen pri uporabi kopelji v kopališču. Za polovično vožnjo po železnici je zaprošeno. Sodeluje slavna železničarska godba iz Zidanega mosta. Čisti dobiček je namenjen kritju stroškov za novozgrajeni gasilski dom. K obilni udeležbi vabi in se priporoča — Odbor. 1377

* **Smotra psov na Bledu.** Da vidijo tujci uspehe naše kinologije, se je odločil Klub ljubiteljev brakov prirediti letos na Bledu smotro, ki pa ne bo namenjena samo za pse brake, marveč za vse vrste psov. Vršila se bo na nedeljo 26. avgusta od 9. avgusta zjutraj do 18. zvečer na vrtu g. Fr. Štupice, med gostilno Štarkel in vilo Maca, Vidovdanska cesta. Na to prireditev opozarja podpisani odbor že sedaj vse ljubitelje in lastnike čistokrvnih psov. Na smotri se bodo ocenjevali psi samo glede zunanjosti in imajo dostop vsi psi v starosti od 8 mesecev dalje brez razlike spola in pasme in ne glede na to, ali imajo rodovnik ali ne. Seveda je pripeljati na smotro le take pse, ki kolikor toliko odgovarjajo znakom svoje pasme. Ocenjevali bodo pse sodniki avtorizirani od Jugoslovenskega kinološkega saveza. Kdor hoče razstaviti svojega psa, naj pošlje podpisanemu odboru pismeno prijavo, kjer je navesti ime psa, spol, starost, pasmo in kratek opis (barva, dlaka) Za prijavo ni plačati nič. Do 20. avgusta prijavljeni psi pridejo v tiskani seznam. Psi, ki ne bodo do tega roka prijavljeni, se sicer tudi lahko privedejo na smotro in bodo ocenjeni, ne bodo pa navedeni v seznamu. Pojasnila daje Jugoslovenski kinološki savez, Tavčarjeva ulica 12. — Odbor »Kluba ljubiteljev brakov.«

Tajne na dvoru ruske carice Katarine II. ker je najlepši roman. Prvo Številko zahtevajte BREZPLAČNO v vseh trgovinah s papirjem ali pri upravi Sirom Sveta, Zagreb, Frankopanska 16.

Osvetnika

ali

ČITAJTE VSI

---

* **Zakon o posesti in nošenju orožja** objavlja »Uradni list za Slovenijo« v 72. številki, na kar opozarjamo zlasti naše lovce.

* **Razpisana službena mesta.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje eno službeno mesto kategorije A in 7 mest kategorije C. Pripadajoče prejemke in pogoje za razpisana mesta določa službeni pravilnik za nameščence Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Interesente opozarjamo na razpis v 72. številki »Uradnega lista«.

* **Otvoritev brzojava in telefona Zali log.** Dne 1. avgusta t. l. je bila pri pomožni pošti v Zalem logu (pri Železnikih na Gorenjskem) otvorjena brzojavna in telefonska služba.

Županova jama.

Vsi prijatelji prirode, pohitite 5. avgusta v zeleni gozdič na Tabor, kjer si ogledate ob svitu Aurovih luči lesketajoče se kapnike v županovi jami«. — Tam bo tudi velika veselica s pestrim sporedom. Igra godba na pihala. Izstopna postaja Grosuplje, kjer so vozovi na razpolago. 9595

---

* **Obupno stanje državnih pisarniških uradnikov na substituciji.** Prejeli smo: Državni pisarniški uradnik, ki je po nalogu nadrejene oblasti poslan v kak drug kraj v nadomestovanje (substitucijo) proti dnevnicam, je danes na slabšem, kakor da je ostal doma brez dnevnic. Navadno pride v povsem tuj kraj, kjer ne sme in tudi ne more računati na kredit pri ljudeh, ki ne razumejo današnjih razmer in težkega položaja uradnika. Živeti na dva kraja z itak borno plačo državnega pisarniškega uradnika najnižje kategorije ter s to plačo odplačevati še dolgove, je nemogoče. Z dnevnicami, ki mu pripadajo, naj bi kril svoje lastne izdatke, a baš tu je zlo. Teh dnevnic namreč ni in ni, ker je ves kredit za ta nakazila zaprt. Gospodinje se naveličajo vednih prošenj in obljub, da bo »že prišlo, da sem pisal in prosil« itd. Dolg na hrani in stanovanju raste, denarja pa ni, tako, da živi tak uradnik prav za prav od milosti ljudi. Da izgubija pri tem voljo do dela in še ono trohico ugleda, ki ga je še imel, je pač jasno. Ne glede na to pa znatno trpi pri tem ugled državnih oblasti. Merodajne činitelje prosimo, naj ne gre ta »klic upijočega v puščavi« mimo njih.

* **Zopet nova disciplinarna preiskava.** Kakor doznava »Učiteljski Tovariš«, je proti predsedniku Učiteljskega doma v Ljubljani šolskemu upravitelju Josipu Lapajnetu v Cerkljah uvedena disciplinarna preiskava zaradi neke objave, ki jo je izvršil kot predsednik zadruge »Učiteljski dom« v Ljubljani. Zadeva je načelno važnosti, ker se ne postopa proti zadrugi po zakonih, ki so merodajni za njo, temveč se zasledujejo posamezni funkcijonarji te zadruge kot državni uradniki.

* **Pevski zbor učiteljstva UJU** bo priredil 12. t. m. v Mariboru koncert v veliki dvorani hotela »Union«. Predprodaja vstopnic je od ponedelika dalje v trgovini Zlate Brišnikove in Höflera. Opozarjamo članstvo, da se prične pevski tečaj za mešani zbor v torek točno ob 8. uri na moškem učiteljišču v Ljubljani. Navzočnost vseh je neobhodno potrebna. Odbor.

* **Polovična vožnja v Jevnico in Višnjo goro.** Kakor smo že poročali, se bo vršila otvoritev novega postajališča v Jevnici jutrišnjo nedeljo po prihodu vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.10. Udeležencem je dovoljena polovična vožnja pod običajnimi pogoji. — Istotako je za jutrišnjo proslavo 450-letnice Višnje gore dovoljena polovična vožnja.

* **Hrvatski planinarji na Triglavu.** Hrvatski turistični klub »Sljeme« je priredil za svoje člane tridnevni izlet v Julijske Alpe, in sicer na Triglav in Škrlatico. Iz Zagreba so se odpeljali včeraj ob 13. do Dovjega - Mojstrane, odkoder so ponoči nadaljevali pot skozi do Aljaževega doma, danes pa do Kredarice in na vrh. S Triglava se povrnejo preko Triglavskih jezer ali pa skozi Krmo po dogovoru izletnikov. Na Škrlatico gredo danes zjutraj iz Aljaževega doma, vrnejo pa se preko Križke stene v Kranjsko goro.

* **Neznatna škoda po nevihti v Sloven. goricah.** Ob zadnji nevihti ni bilo v Sloven. goricah niti približno toliko škode, kakor se je zadnjič poročalo. Nevihta je sicer bila huda, a je bilo pri tem tudi mnogo koristnega dežja. Škoda zaradi viharja je le majhna. Toče ni bilo.

* **Dva otroka zgorela.** V sredo proti večeru se je v Ritoznoju pri Sloven. Bistrici vžgala Podložnikova viničarija, ko so bili vsi odrasli z doma, in sta bila samo 4-letni sinček in njegova dveletna sestrica doma. Otroka sta se najbrže igrala ter pri igranju zanetila ogenj. Viničarija je pogorela do tal in otroka sta našla strašno smrt v plamenih.

* **Obilna letina žira.** Prijatelj našega lista nam piše: Letošnje leto je nad vse zadovoljivo obrodil žir ali bukvica. Veje se pod plodovi kar šibe. Mnogi naši ljudje pa ne vedo, da je žir izvrstna krma za svinje. Hranilna vrednost žira skoro nič ne zastaja za koruzo. Gospodarji bi morali nagnati svojo ščetinasto čredo v bukove gozdove, kjer bi se ščetinarji mastili po mili volji. Zadnja bogata letina bukice je bila leta 1918. Nemci so izračunali, da jim je vrgla ta letina vrednost 85 milijonov zlatih mark. Tudi našim kmetovalcem bi bilo priporočati, da hranijo svinje z žirom Prevelika škoda bi bila, če bi pozabili na to veliko dobroto božjo.

V Mrakovi restavraciji na Rimski cesti svira vsako soboto in nedeljo »Orient orkester« na krasnem senčnatem vrtu. Izborna abonma hrana dnevno 16 Din. Priporočam se za mnogobrojni obisk. 8849

---

* **Avijatična nesreča brez človeških žrtev.** Pred savsko sipino v Beogradu, nedaleč od aerodroma pri Bežaniji je predvčerajšnjim prišlo do avijatične nesreče. Z višine 1500 metrov je neki vojaški aeroplan tipa Devoitine padel na tla, vendar pa nesreča ni zahtevala človeških žrtev. Aeroplan je krožil nad savsko sipino. V momentu, ko se je hotel spustiti, je nastal defekt na motorju. Avijon je začel padati z veliko naglico; v višini kakih 50 metrov pa se je avijatiku posrečilo, da je aeroplan zaobrnil tako, da je v poševni črti s slabim padom priletel na tla. Aeroplan je bil sicer znatno poškodovan, pilot in mehanik pa sta bila le lahko ranjena.

* **Velik požar pri Slavonskem Brodu.** Lepa vas Podvinje v neposredni okolici Slavonskega Broda je v sredo pretrpela velik požar. Zgorelo je nad 250 stotov žita, nagromadenega v kopico v bližini vasi. Nesreča je tem večja, ker je žito last 12 siromašnih vaških obitelji, ki so zdaj brez kruha. Žito ni bilo zavarovano in se škoda ceni nad 100.000 Din.

* **Preko Save v vojni opremi.** Konjiški podporočnik Dušan Ristić v Beogradu je v četrtek dosegel nenavaden sportni uspeh. V popolni bojni opremi z opasano karabinko je preplaval Savo pri znanem beograjskem kopališču »Šest Topola«. Navzoče je bilo številno občinstvo, ki je pogumnega podporočnika živahno bodrilo. Do polovice reke, ki je tam zelo široka, je podporočnik plaval izredno naglo, nato pa je začel popuščati, a je vendar srečno dosegel drugi breg Preplaval je Savo v desetih minutah.

* **60 letni starec — defravdant.** Po vesteh iz Osijeka je predvčerajšnjim 60 let stari uradni sluga tamkajšnjega davčnega urada Nikola Radonić prejel nalog, naj nese na pošto znesek 2500 Din. Ker se mož ni več vrnil v urad, so začeli po njem povpraševati. Ugotovilo se je, da Radonić denarja ni prinesel na pošto, marveč je ž njim pobegnil. Izdana je bila za njim tiralica.

* **Ujet čoln.** Močan, zdrav, velik skarparski čoln je ujel v Savi posestnik Blaž Laboda, Gradovlje štev. 10, pošta Dol pri Ljubljani. Lastnik ga dobi pri tem posestniku, ki je čoln spravil na varno.

* **Ivan Momčilov baje pobegnil v Italijo.** Neki Zagrebčan, ki se je predvčerajšnjim vrnil iz Kranjske gore, poroča »Novostim«, da sta dva gosta (eden iz Subotice) pri sprehodu v obmejnem ozemlju nedaleč od Kranjske gore, opazila blizu državne meje visokega moškega v novi turistični obleki, v katerem sta po sliki spoznala Momčilova. Spremljal ga je neki manjši slabo oblečen človek. Ko sta videla, da jima slediva, sta se spustila v beg ter sta naglo izginila preko meje na italijansko ozemlje.

* **Toča in nevihta v mariborski oblasti.** Kakor javljajo iz Dravograda, je v pokrajini Sobota, Velka, Sv. Jedert tja do Turiška napravila toča v zadnjih dneh mnogo škode Vinogradi, koruza in sadna letina so skoro popolnoma uničeni. V Slovenjgradcu je toča, ki je bila izredno debela, pobila mnogo šip na hišah. Po nevihti so našli mnogo tičev mrtvih na tleh.

Žrebanje sreč elektne loterije Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Povodom žrebanja so bile izžrebane kot glavni dobitki sledeče številke: I. glavni dobitki — avto štev. 65.772, II. glavni dobitek — konj s popolno opremo in vozom štev. 91.812, III. glavni dobitek — radio aparat štev. 83.615, IV. glavni dobitek — 1 vagon premoga štev. 44.573. — 1 dobitek — šivalni stroj štev. 44.465, 1 dobitek — moško ali žensko kolo št. 41.774, 1 dobitek — dinamo štev. 92.516, 1 dobitek — stenska ura štev. 75.391, 1 dobitek — žepna zlata ura štev. 26.685, 1 dobitek — 100 m platna štev. 6524, 1 dobitek — poljska kovačnica štev. 26.982, 1 dobitek — kompleten štedilnik štev. 40.387, 1 vreča moke banaške štev 41.032, 1 dobitek — 1 vreča moke amerikanske štev. 46.288, 1 dobitek — 20 kg masti štev. 96.350. 20 dobitkov po Din 100 štev.: 6333, 9269, 16.499, 17.646, 20.623, 34.113, 40.490, 59.419, 70.943, 71.306, 71.427, 74.973, 79.989, 82.872, 87.886, 89.935, 96.116, 97.133, 99.604, 99.611. Popolno žrebno listo bo založila Zveza obrtnih zadrug v prihodnjih dneh.

* **Slovarček zemljepisnih imen, njih izvir in pomen.** Sestavil Josip Brinar. Založila Goričar & Leskovšek v Celju. Brinarjev Slovarček zemljepisnih imen je pri nas prva publikacija te vrste ter jo bodo z veseljem pozdravili osobito naši učitelji in dijaki, katerim je knjižica predvsem namenjena. A tudi turisti, ljubitelji prirode bodo našli v Slovarčku nanizano obilico zanimivih razlag naših domačih krajevnih imen, a poleg tega tudi zanimivo zbirko tujih zemljepisnih imen, ki šele po razjasnitvi njih izvira in pomena za pravo ožive iz skupine mrtvih nerazumljivih črk v jasno sliko. Na stotine najzanimivejših krajevnih imen nam slovarček poljubno raztolmačuje. Prvi del »Slovarčka« prinaša vsa zanimivejša imena v ozemlju SHS. V drugem delu pa so zbrana zemljepisna imena z vseh delov sveta. Z razlago zemljepisnih imen, kakor jih prinaša »Slovarček« so se začeli pečati šele v novejšem času, ustvarivši posebno vedo toponomastiko, znanost o krajevnih imenih. S tolmačenjem jugoslovenskih zemljepisnih imen so se do sedaj bavili le maloštevilni jezikoslovci in še te pičle razprave so raztrošene po raznih revijah. Šele Brinarjev »Slovarček« je zbral v celoto ves ta drobiž ter ga še izpopolnil z lastnimi razlagami. V »Slovarčku« je sicer navedeno tudi nekaj zemljepisnih imen, ki jim izvir še ni povsem jasen ter so možne različne razlage. Taka imena naj bi pač vzbujala zanimanje za nadaljna raziskovanja na tem polju, kjer »Slovarček« še marsikod reže trdo celino. Na koliko lepih in zanimivih imen naletimo po naši najbližnji okolici, ko nas zanese korak na njive, travnike, gozdove, ki imajo skoraj vsak svoje značilno ime! Kako blagozvočno nam zvene imena studencev, jarkov in križpotij! Koliko poezije nam diha iz nazivov posameznih dreves, pečin, lazov itd. Brinarjev »Slovarček« pa bo že v sedanjem svojem obsegu najbolje služil najširšim krogom. Učiteljstvu bo pri pouku omogočal poživljanje suhoparnih geografskih imen; dijaštvu bo služil kot izboren pomožen učbenik zemljepisa; turistom in vsem onim, ki se zanimajo za domovino in tujino pa bo odprl globlje poglede v postanek in razvoj zemljepisnih imen. 1364

* **Po velikih zmagi v nemškem grandprixu Mercedes-Benz** letos ne bo več dirkal. Za Tourist-Trophy prijavljena vozila Mercedes so last privatnikov. Continental je po velikanskem uspehu pri grandprixu še povečal svoj sloves v inozemstvu. Nedvomno je Conti najboljša gorska pnevmatika. Zmaga Mercedesa je vzbudila senzacijo v Nizozemski in Belgiji. 1374

Najcenejša in najboljša je soda voda v orig. angl. SPARKLET sifonski steklenici.

---

* **Kdor se hoče navžiti svežega zraka** ob lepem razgledu po vsej Dolenjski, naj pohiti v nedeljo v Višnjo goro, kjer si bo lahko ogledal podzemski rov, ki veže stari grad z mestom. Višnjegorci bodo ob tej priliki postregli došlim gostom z dobro jedačo in pijačo, katero si bo lahko vsak privoščil iz originalne polževe lupine. 1354

* **Odebeleli ljudje lahko dosežejo z vestno uporabo prirodne grenčice »Franz-Josef« vitko postavo.** Mnogi profesorji priporočajo grenčico »Franz Josef« tudi kot izvrstno sredstvo proti zalitvi srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* **Koncert moškega zbora »Drave« iz Maribora** se bo ponovil v Begunjah v nedeljo 5. t. m. ob 15. uri. 1378

* **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Dunajski romarji na potu v Palestino.** Včeraj popoldne ob pol šestih se je peljala skozi Ljubljano z brzovlakom proti Trstu večja družba dunajskih akademikov. Med njimi je bil tudi avstrijski zvezni kancelar dr. Seipel. Namenjeni so v Palestino, kjer ostanejo tri tedne. Med udeleženci romanja je bilo videti dve tretjini duhovnov.

u— **Najlepše in najboljše knjige** se izposojajo v Šentjakobski knjižnici v Ljubljani Stari trg 11. Pretekli mesec julij si je izposodilo tu 2645 strank 10.036 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 16. do 20. in izposojuje slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, poljske, nemške, francoske, italijanske, angleške in esperantske knjige ter modne liste, kdor se zadostno legitimira. Knjižnica je izdala letos nove imenike knjig v petih različnih izdajah, da si ga kupiš, kakršnega potrebuješ. Kupi si ga, da si napišeš številke knjig doma.

u— **Ljudski kino (Matica)** bo predvajal še danes ob 4. pol 8. in 9. uri film »Dvorni kočijaž Bratfisch«, v katerem se razkrivajo vse tajnosti in spletke bivšega habsburškega dvora. Cene sedežev po 3, 5 in 8 Din.

u— **Razstava predmetov, katere je izdelalo učiteljstvo v tečaju za ročna dela,** ki ga je priredil PRK bo danes v soboto od pol 15. do 17. na tehniški srednji šoli. Vsi, ki se zato zanimajo, so vljudno vabljeni.

u— **»Jugoslavija« in »Njiva«.** Seja akcijskega odbora demokratskega akademskega kluba »Jugoslavija« in akademskega agrarnega kluba »Njive« se vrši danes točno ob 16. uri v Kazini, II. nadstr. Seje se udeleži narodni poslanec g. dr. Albert Kramer. Vabljeni tudi člani.

u— **Mestni magistrat ljubljanski** razglaša, da bo radi gradnje zbiralnega cestnega kanala **Kette - Murnova cesta (preje Martinova cesta) med Bohoričevo in Jenkovo ulico za vozni promet od ponedeljka dne 6. avgusta 1928 naprej do nadaljnega zaprta.** — Promet se bo začasno lahko vršil neovirano po Ahacljevi cesti, Bohoričevi, Japljevi in Jenkovi ulici ter po severnem delu Kette - Murnove ceste.

V nedeljo 5. avgusta

na Ježici pri Ljubljani sokolski okrožni zlet in otvoritev Sokolskega doma. — Prireditev posetijo tudi sarajevski Sokoli.

---

u— **Poljski požari ob železniških progah.** Ker se zaradi dolgotrajne suše po iskrah iz železniških strojev užigajo trava in žito ob železniških progah, poziva mestni magistrat vse mejaše ob železnici, da v lastnem interesu čimprej požanjejo žito in ga ne puste ležati v bližini železnice.

u— **Velika gasilska vaja v Št. Vidu.** V nedeljo, 5. t. m. popoldne se bo vršila v Št. Vidu nad Ljubljano velika gasilska vaja, pri kateri bodo sodelovala vsa v Šentviški gasilski župi včlanjena okoliška gasilna društva. Udeležili se je bodo tudi ljubljanski mestni poklicni gasilci. Z vajo bo združena proslava 40 letnice obstoja šentviškega gasilnega društva.

TELE FUN KEN

Telefunken radio je najboljši.

---

u— **Jutri vsi na Strelišče pod Rožnikom,** kjer se bo vršila velika ljudska veselica z bogatim srečolovom. 1333

u— **Za dijaško kuhinjo «Domovino»** je daroval gosp. Jože Kurnik 100 Din.

u— **Drobna policijska kronika.** Včeraj je prejela policija naslednje prijave: 3 tatvine, 1 telesno poškodbo, 1 sleparstvo, 1 poskušeno posilstvo, 3 primere kaljenja nočnega miru, 1 pijanost, 3 prestopke zglaševalnih predpisov, 1 nedostojno vedenje na javnem prostoru, 1 prekoračenje policijske ure, 1 postopanje po železniški progi, 1 prestopek obrtnega reda, 1 nezgodo pri delu, 10 prestopkov avtomobilskih predpisov, 43 kršitev naredbe o odpiranju in zapiranju trgovin, 14 prestopkov cestnopolicijskega reda.

u— **Aretacije.** Na varno je spravila policija tekom dne: Franceta B. zaradi sleparstva; Ivana Z., Rudolfa Z. in Josipa A. zaradi žaljenja vojaške straže in pa Marijo P. zaradi suma prostitucije.

u— **Spretna tatvina denarja.** V četrtek zjutraj je bila ukradena z ročnega mlekarskega vozička mlekarici Mariji Melikovi, stanujoči na Ižanski cesti, črna lakasta ročna torbica z rdečo podlogo, v kateri je imela Melikova poleg raznih malenkosti tudi 296 Din denarja. Tat se je polastil torbice v času, ko se je mudila Melikova pri neki stranki v Svetličevi hiši za Kolezijo.

u— **Tatvina peska na železnici.** Pred nekaj dnevi sta bili na Vilharjevi cesti poleg kurilnice za glavnim kolodvorom po službujočem stražniku prijeti postrežnici Ana Z. in žena pekovskega pomočnika Marija F., stanujoči v Trdinovi ulici 2. Stražnik je namreč med obhodom svojega rajona opazil na cesti pred leseno ograjo večji ročni voziček, naložen z več polnimi vrečami. Ker je mislil, da gre za tatvino premoga, se je previdno ozrl preko ograje in je opazil omenjeni ženski, ki sta vsipali v vrečo z velikega kupa droben pesek, ki služi za posipanje pregladkih tračnic. Ženski sta imeli na vozičku naloženega že 141 kg peska, ki predstavlja vrednost 29 Din. Pri zaslišanju sta ženski izjavili, da sta bili uverjeni, da nakladata ničvredni pepel, tako zvani leš, ki ga lahko brez dovoljenja in brez škode odpeljeta.

u— **Vlom pri tvrdki Battelino.** Včeraj zjutraj je bil izvršen vlam v pisarniško sobo tvrdke Battelino v Slomškovi ulici št. 19, kamor je zlezel vlomilec skozi okno in pobral v pisarni razne manj vredne predmete, med drugim nikljasto moško uro, ženski dežnik, ponošene moške čevlje, razne ključe za vrata in za orodje itd. Policija je vlomilca kmalu prijela v osebi jedva 16letnega E. S., brezposelnega sina poštene rodbine, stanujočega v bližini artiljerijske vojašnice. Njegov brat je takoj zjutraj, ko je zvedel za izvor blaga, ki ga je mladi nepridiprav prinesel domov, vse ukradene predmete odnesel k lastniku, tako da Battelino razen ubite šipe ne trpi nikake škode.

u— **Nočni napad na cesti.** Ko se je v torek zvečer okrog 23. ure vračal lesni trgovec Janko T. na svoj dom na Rudniku, ga je na Dolenjski cesti nenadoma in brez vzroka napadel močno vinjeni ključavničar Anton M. in ga lahko telesno poškodoval. S pestjo ga je namahal po obrazu, rokah in po ostalem telesu, kjer so udarci zapustili dobro vidne sledove ki jih je pri telesni preiskavi zabeležil zdravnik v zdravniškem izpričevalu Priča dogodka sta bila dva rudniška posestnika, ki sta navedbe trgovca T. potrdila. M. bo prejel nagrado na sodišču.

u— **Podjetni mesarski pomočniki.** Trije mesarski pomočniki, Rudolf, Janez in Jože, so se ga predsnočnjim v neki gostilni v bližini klavnice prav predpisno navlekli. Ko so vozili svoje težko naložene barke po Poljanski cesti proti mestu, jih je zaneslo tudi pred glavni vhod vojašnice kralja Petra, kjer so opazili stražečega vojaka. Tedaj so se naenkrat spomnili na svoja vojaška leta in so hoteli malo komandirati. Vojak njihovega pristnega ljubljanskega narečja ni razumel, ker je doma iz južnih krajev države, ali pa ni hotel razumeti pijanih junakov Konec je bil ta, da je poklical službujočega narednika. Ta je hotel prepogumne fante mirno odpraviti naprej, toda dejali so mu, da ni naletel na prave in da naj se kar nekam izgubi. Svoj nasvet so hoteli podpreti s pestmi. Narednik pa je poklical kasarniško stražo, pred katero so jo pomočniki urnih korakov pobrali domov. Med begom so pa izgubili Janeza, ki je bil najbolj pijan. Revež je obležal sredi ceste, kjer ga je našel poklicani stražnik. Izdal je svoja kompanjona in kmalu se je dična triperesna deteljica znašla v skupni žalosti na pričnah policijskega zapora. Dežurni uradnik jim je včeraj dopoldne naklonil vsakemu po 8 dni počitnic v »pržonu«.

Iz Maribora

a— **Zaplenba »Večernika«.** »Večernik« od srede je bil zaplenjen zaradi uvodnika. Državno pravdništvo navaja v dostavljenih razlogih, da je uvodnik vseboval uvredo Narodne skupščine. V četrtek zjutraj je izšla za zunanje naročnike druga naklada.

a— **»Montagspresse«**, list, ki se že dolgo napoveduje v Mariboru, bo izšel prvič v ponedeljek 6. t. m. List bo tiskala tiskarna Ažbe.

a— **Mariborska rešilna postaja** se je zopet izkazala tekom srede. Ta dan je morala rešilna postaja nastopiti v devetih primerih nesreče in nezgod. Od novega leta do 1. avgusta je rešilni oddelek interveniral 1097krat, torej povprečno 155krat na mesec, oziroma dnevno v petih do šestih primerih. Pri tolikem delu pa se nabava rešilnega avtomobila s carino obtežuje ravno tako kakor za kakšno luksuzno vozilo.

a— **Nalezljive bolezni.** V minulem tednu je bilo po izkazu mestnega fizikata v Mariboru 8 primerov nalezljivih bolezni, in sicer po dva primera davice, ošpic in tifusa ter po 1 primer škrlatinke in šena.

a— **Dr. Sekula Jože zopet ordinira od 8.—9. in od 13. do 15. ure.** 1349

a— **Večja skupina Kitajcev** je že od lanske jeseni v Mariboru. Mestna občina, ki oskrbuje te revеže s stanovanji in prehrano, je zaradi njih intervenirala pri velikem županstvu ter dobila zagotovilo, da bodo vzdrževalni stroški povrnjeni. Zaradi instradacije v domovino pa še ni nič odločeno, ker kitajsko poslaništvo na pisma ne odgovarja.

a— **Glede nezgod pri delu** je bil četrtek rekorden dan. V opekarni v Lajteršpergu je prišel 38letni delavec z desno roko med dva tovorna voza. Zlomilo mu je laket. Rešilni oddelek ga je odpeljal v bolnico. — 16letni vrtnarski vajenec Alojz Požar pa je padel skozi šipe cvetličnjaka ter se močno obrezal. — Pri sekanju drv se je ponesrečil 62letni delavec Franc Frangeš. — Marija Ekartova je pri razkladanju sode prišla med dva soda ter se občutno ranila. — Kovaški vajenec Franc Kranjc je ob vrtalnem stroju izgubil dva prsta leve roke.

a— **Poskušena samomora.** V četrtek ponoči je skočila v Dravo 24letna Magdalena L. Z rešilnim čolnom so jo še pravočasno rešili. Rešenka je pripovedovala, da je povod njenega obupnega čina spor z ljubimcem. — Na originalen način pa je hotel ubežati iz življenja Janez K., doma blizu Hoč. Mož ga rad srka ter je uverjen, da bi bila najlepša smrt, če bi se človek s srčno napako napil primerne količine žganja. Pil je res vso noč in je proti jutru obležal v nezavesti. Rešilni oddelek ga je zopet obudil k življenju. Janez pravi, da bo še večkrat poskušal na ta način se znebiti nadležnega življenja.

Iz Celja

e— **Sprejem trgovskih vajencev in vajenk.** Gremij trgovcev Celje opozarja svoje člane, ki nameravajo sprejeti nove vajence ali vajenke, da to store še tekom meseca avgusta. To je nujno potrebno, da lahko takoj ob vstopu začnejo obiskovati trgovsko nadaljevalno šolo. Pozneje vstopivši se ne morejo več sprejeti v to šolo in izgubijo glede šole celo leto, s čimer se tudi vajenska doba podaljša, ker gremij ne sme učnih spričeval potrjevati, ne da bi bil vajenec (vajenka) z uspehom dovršil navedene šole. Važno je to razmerje tudi za starše, ki nameravajo svoje otroke določiti za trgovski stan. Takim staršem se priporoča, da v zgoraj navedenem roku poiščejo učna mesta za otroka, ki ima veselje in se želi izobraziti za trgovski stan. Zahteva se najmanj z uspehom dovršena šestrazredna ljudska šola ali dva razreda meščanske šole.

Naši onstran granic

p— *Kobarid.* V morsko kopališče Livorno so poslali 50 «balilov» s Kobariškega. Fašistični listi pravijo, da se bodo otroci navzeli tam laškega duha in doma bodo vsi začudeni pripovedovali, kake izvanredne reči in krasote so videli v Italiji. Občinski komisar je izročil organizaciji Dopolavoro občinsko hišo z vrtom, ki je stala Kobaridce 45.000 lir! V Kobaridu je poslopje, določeno za bolnico v slučaju nalezljivih bolezni, porabljalo pa se je tudi za nastanitev revežev. Tam je bival občinski revež Andrej Medveš. Komisar ga je vrgel ven in oddal stanovanje nekemu laškemu šoferju. Občinske davke je komisar znatno povišal, tako da se davkoplačevalci prijemajo za glavo in vprašujejo, kako bodo mogli odšteti vse nebrojne davščine! Prefektove okrožnice ukazujejo štedenje in nižanje občinskih taks, v Kobaridu gre pa vse navzgor. Fašisti in organizacije pač rabijo mnogo denarja.

p— *Suša na Krasu.* Suša je po Krasu uničila že skoro vse. Listje na drevju je ovelo kakor jeseni. Pšenice je bilo malo, krompirja in koruze ne bo nič. Fižola še za seme niso nabrali. Tudi trta se suši in bo pridelka pod normalo. Potovalna kmetijska šola je nabrala podatke o škodi, ki jo dela suša na Krasu, in predloži prefektu spomenico. Od začetka junija ni bilo več dežja na Krasu. Zadnje majhne plohe ne pridejo v poštev. V Komnu molijo in so imeli že pet procesij za dež.

p— *Subverzivne pesmi.* Za delavci v Tržiču neprestano lazijo orožniki in detektivi. Prisluškujejo, kaj govorijo in ako zapojejo kako pesem, jo kmalu proglasijo za subverzivno in primejo delavce ter jih vržejo v zapor. Te dni so zasledovali delavca Alojzija Kvereta in ko je v neki gostilni zapel delavsko pesem, so ga prijeli in sedaj pride pred sodišče zaradi petja «subverzivnih himen». Kazen bo občutna.

p— *Izseljevanje* slovenskega ljudstva se nadaljuje. Ni več občine, ki ne bi imela že znatnega števila izseljencev. Te dni je odšlo iz Temnice na Krasu 25 domačinov v Ameriko. Iz Sao Paola v Braziliji poročajo izseljenci, da so si ustanovili svoje prosvetno društvo in imeli so že tudi svojo prvo prireditev, ki je dobro uspela.

Iz Tržiča

č— *Umetnemu ogorčenju vesoljne SLS* in pozivanju na bojkot vsega, kar je napredno, so se z «navdušenjem» pridružile naše tržiške katoliške organizacije. Tako beremo v «Slovencu», a ostajamo hladni. Odkar imamo namreč to srečo, da nam župnikuje g. Škerbec, smo bojkotnih pozivov že vajeni. Priporočali bi samo, naj nas bojkotirajo tudi takrat, kadar prosijo za podpore in ugodnosti. V soboto je priredila župnikova godba na čast dr. Korošču ob hod in bakljado po trgu. Bila pa je bolj pogrebščina; videlo se je pač, kako malo odobrava Tržič politiko tega «voditelja» slovenskega naroda.

Sport

Juniorske nogometne tekme

Na igrišču SK Ilirije se danes in jutri odigra I. kolo letošnjih juniorskih tekem za prehodni pokal SK Ilirije. Razvrstitev tekem I. kola je naslednja:

Danes ob 18.: Svoboda : Mladika, jutri ob 9.: Slavija : Savica, ob 16.30: Jadran : Reka, ob 18. Ilirija : Mars.

Mariborski udeleženci: Železničar, Maribor, Rapid in Svoboda prično s tekmami istotako jutri. Zmagovalca mariborske in ljubljanske skupine bosta prišla v finale.

O kakovosti sodelujočih 12 klubov za enkrat ni še točnih podatkov. Svoboda, Slavija, Savica in Reka izmed ljubljanskih klubov so se prvič prijavili k tekmovanju. Juniorji Ilirije so si doslej vsa leta priborili zmago in pokal; ali imajo tudi letos izglede na končno zmago, ni tako gotovo, ker so nekatere najboljše moči juniorskega moštva odrasle oziroma so prešle v I. moštvo, tako Šiška, Neli, brata Černe itd. Juniorji Maribora, Železničarjev in Rapida veljajo po dosedanjih nastopih vsi za prav dobre, vendar bo tudi v Mariboru šele po odigranju I. kola mogoče dobiti pravo sliko o izgledih posameznih klubov in vobče o kakovosti naših juniorskih moštev.

Kakor prejšnja leta se more tudi letos pričakovati v pokalnem turnirju dobrih iger in srečanjih močnejših nasprotnikov celo tekem, ki po lepoti presegajo veliko večino naših tako zvanih prvorazrednih tekem.

Turnir za prvenstvo Slovenije v lawn - tennisu

Prireditev ISSK Maribora 11. avgusta t. l.

Marljivi teniški odsek ISSK Maribora razpisuje ravnokar nacijonalni teniški turnir za prvenstvo Slovenije, ki se bo vršil 11. avgusta 1928. in naslednje dneve. V upravi turnirja najdemo same znane igralce lawn-tenisa: predsednik g. Radovan Šepec, podpredsednik g. F. Felber, vodja g. Franjo Babič, vrhovni sodnik g. Josip Videmšek, tajnik g. Leon Gasparin, blagajnik g. Ivan Roglič.

Pogoji za udeležbo na turnirju so tile:

1. Pravico sodelovanja imajo samo igralci amaterji, člani klubov ljubljanske in mariborske oblasti, ki so verificirani pri J. T. S. v Zagrebu in so državljani kraljevine SHS s stalnim bivališčem v Sloveniji.

2. Za odigranje posameznih tekem je treba najmanje 8 prijav.

3. Častne nagrade pri vseh tekmah dobijo prvi in drugi, tretji pa častne kolajne.

4. Prijave naj se pošljejo na priloženi prijavnici z istočasnim plačilom prijavnine najpozneje do 8. avgusta na naslov: Radovan Šepec, Maribor, Grajski trg 2.

5. Igralci, ki ne plačajo prijavnine, se ne pripuste k tekmovanju. Za zakasnele prijave, je doplačati za vsako konkurenco po 10 Din.

6. Žrebanje igralcev se bo vršilo dne 10. avgusta 1928. Prijave za poedina tekmovanja se ne more preklicati.

7. Igra se na prostorih ISSK «Maribor» in SD «Rapid», ki je iz prijaznosti stavil prostore upravi turnirja na razpolago, s Slazenger Hart Court žogami od 8. ure zjutraj do nastalega mraka po pravilih JTS. Odločilne igre gospodov se igra «Best of five». Razpredelba igranja se bo objavljala na prostoru ISSK Maribor.

8. Igralci, ki ob določenem času niso na mestu, odpadejo od dotične tekme. — Morebitne želje glede igranja se bodo upoštevale le v kolikor ne motijo gladkega poteka turnirja.

9. Uprava turnirja si pridržuje pravico poedine prijave odkloniti ne da bi navajala vzrokov.

10. Vsi igralci, ki sodelujejo na turnirju, so obvezno dolžni se udejstvovati na željo uprave turnirja tudi kot sodniki. Razpiše se častna nagrada za sodnika.

SK Svoboda. V soboto 4. t. m. se vrši juniorska pokalna tekma s SK Mladika, in sicer ob 18. uri na igrišču SK Ilirija. Pokalno moštvo naj se zbere ob 17.15 v naši garderobi v Šiški, Žibertova ulica. Reditelji: Czerny III, Zeman Zdenko; stranski sodnik: Kovač. Tajnik II.

SK Natakar. V nedeljo 5. avgusta ob 20. trening tekma s SK Grafika. Pozivajo se Laurič, Ozebek, Burger, Šušteršič, Strnad, Otič, Novak, Podgornik, Križ, Seden, Bonča, Letonja in Belak. Vsi imenovani se morajo javiti pol ure pred tekmo v restavraciji «Kutnji». — Kapetan.

Dopisi

LAŠKO. Tamburaško društvo »Kolo« iz Trbovelj bo priredilo ob izletu v Laško 12 t. m. koncert v prostorih hotela »Savinje« ob 8. uri. 1376

RAZBOR PRI SLOVENJGRADCU. Dne 29. julija se je vršila tukaj blagoslovitev spominske plošče v svetovni vojni padlih in pogrešanih domačinov. Ploščo je izdelal zelo fino in okusno slovenjgraški kamnosek g. Kuhar; vzidana je na izbornem mestu v steno kapelice na pokopališču. Slovesnost so poveličevali z izbranimi govori gg. Anton Štumpf, lesni trgovec, župan I. Knez in župnik Kodrič. Nato so zapeli slovenjgraški pevci »O! Doberdob« s finim občutkom. Za tem je blagoslovil g. župnik spominsko ploščo, nakar so pevci zapeli »Blagor mu«. Po odpetju pesmi je sledila služba božja. Da se je ta slovesnost, prva v našem srezu, tako svečano izvršila, gre vsa čast in hvala omenjenim gospodom, pripravljalnemu odboru, g. Pečolarju za prehrano delavcem, brezplačno delo delavcev, deklicam za krasne vence in okrasitev okolice spominske plošče, ter občanom, ki so kljub denarni krizi prispevali za kritje nastalih stroškov. Bog povrni vsem!

Gospodarstvo

= **Statistika konkurzov za julij.** Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu je objavilo statistiko konkurzov za julij. V tem mesecu je bilo registrovanih (v oklepajih odgovarjajoči podatki za preteklo leto) v vsej državi 57 (80) konkurzov napram 40 (77) v juniju, 70 (120) v maju, 105 (77) v aprilu, 104 (149) v marcu, 83 (121) v februarju in 79 (79) v januarju. Število konkurzov je torej v zadnj. mesecih precej nazadovalo, tako napram predhodnim mesecem, kakor tudi napram odgovarjajočim mesecem preteklega leta. Po pokrajinah je bilo v juniju registriranih konkurzov 37 (45) v Srbiji in Črni gori, 7 (9) v Hrvatski in Slavoniji, 5 (14) v Slavoniji in Dalmaciji, 5 (3) v Bosni in Hercegovini ter 3 (9) v Vojvodini. — **V prvih 7 mesecih tek. leta je bilo v vsej državi registriranih 543 konkurzov napram 685 v istem razdobju pret. leta. Število konkurzov se je torej zmanjšalo za 142 ali 20.7 odstotka.** Po pokrajinah je bilo v prvih 7 mesecih t. l. registriranih (v oklepajih podatki za isto razdobje preteklega leta): v Srbiji in Črni gori 375 (437), v Sloveniji in Dalmaciji 62 (75), v Hrvatski in Slavoniji 55 (90), v Bosni in Hercegovini 10 (17) in v Vojvodini 41 (66) Napram preteklemu letu je najbolj nazadovalo število konkurzov v Hrvatski in Slavoniji (za 39%) ter v Vojvodini (za 33%).

= *Možnost znatnega povišanja cen za tiskarski papir.* V dodatnem dogovoru k trgovinski pogodbi z Avstrijo je bila kakor znano povišana carina na satiniran tiskarski papir od 16 na 17 zl. dinarjev na 100 kg, kar sicer ne bi bilo v toliki meri občutno. Vendar pa se ponovno zatrjuje, da bo ukinjen komentar k čl. 445./1b carinske tarife, kar bi imelo za posledico, da bi se na ves tiskarski papir, na katerem se more tudi pisati (in to je skoro ves papir izvzemši rotacijskega za novine) plačevala carina kakor za običajni papir za pisanje, to je 30 zlatih Din in ne 17 zl. Din. Tako povišanje carine bi povzročilo znatno podražitev vseh tiskovin. Na drugi strani pa se vršijo med evropskimi producenti rotacijskega papirja pogajanja za ustanovitev mednarodnega kartela, katerega namen bi bilo splošno povišanje cen papirja za novine. Pri teh pogajanjih igrajo vodilno vlogo češkoslovaški producenti. Kartel bi se imel ustanoviti na podlagi kontrole izvoza, enotne določitve cen in omejitve produkcije. Pri pogajanjih sodelujejo vse države, tudi skandinavske in Kanada, samo angleški producenti stojijo na strani. Vsaka država bi dobila svojo produkcijsko kvoto ter bi se prekoračenje kvote kaznovalo na način, kakor je to izvedeno pri železarskem kartelu.

= **Pred spremembami v jugoslovenskem bančnem koncernu dunajske Rotschildove skupine.** Hrvatska sveopća kreditna banka v Zagrebu, ki spada (poleg Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, Agrarne in industrijske banke v Beogradu, Trgovačke i obrtne banke v Novem Sadu in Opšte kreditne banke v Subotici) v jugoslovenski bančni koncern dunajske Rotschildove skupine, je edina banka v Zagrebu, ki še ni predložila svoje bilance občnemu zboru. Občni zbor tega zavoda je bil prvotno napovedan za maj, pozneje za junij, toda do danes še ni bil sklican. Zaradi poslovnih pogrešk in izgub ter zaradi nesoglasja je pred meseci stara uprava odstopila ter se zavod nahaja zaenkrat v provizoriju. Kakor se zatrjuje, izkazuje bilanca za preteklo leto precejšnjo izgubo, navzlic temu pa so delnice tega zavoda obdržale razmeroma visok tečaj (85 Din za 100 Din nominala), kar je posledica zaupanja publike v finančno močno zaledje banke (dunajska Kreditanstalt in budimpeštanska Kreditna banka), ki bo gotovo izvedla sanacijo zavoda na način, ki odgovarja ugledu teh inozemskih interesentov. Vprašanje je le, kako se naj izvede ta sanacija, in sicer ali naj banka nadalje ostane samostojni zavod, ali pa naj se fuzijonira z drugimi denarnimi zavodi, ki jih kontrolira Rotschildova skupina in ki prav ugodno poslujejo. Vsekakor bo to vprašanje v kratkem prišlo v aktualni štadij.

= **Ekonomska monografija Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, 1918—1928.** V založništvu biblioteke «Bankarstva» (Zagreb) in francoskih prijateljev našega naroda je izšla v Parizu koncem julija krasna ekonomska monografija, posvečena desetletnici ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovvencev. Monografija vsebuje originalne razprave in članke od 50 prominentnih državnikov, javnih delavcev in predstavnikov gospodarstva iz Francije, Švice, Belgije, Nemčije, Avstrije, Češkoslovaške, Poljske, Romunije, Turčije, Grčije, Italije. Letonske in drugih evropskih držav. Od znanih publicistov imenujemo samo naslednje: H. Jouvenel, Ch. Ulmanis, dr. Schürf, Titulescu, Polychroniadis, dr. Salis, Hoffinger, Kennard, Franko - Jasi, Kvapiševsky, Louis Martin, dr Hantos, dr. Maurice, dr. Haas, admiral Lacaze, Victor Laurent, Karoly. H. Wendel, dr. Spalajković, general Milosavljević, Joca Jovanović in mnogi drugi. Oprema knjige je odlična. Knjiga, ki stane 150 Din, se dobi v vseh večjih knjigarnah. Glede na naše ekonomske zveze z inozemstvom in na potrebo boljše informativne službe v inozemstvu, smo prepričani, da bo monografija koristila interesom naše države.

= **Slabo stanje hmeljskih nasadov na Češkoslovaškem.** Nemška sekcija Združenja hmeljarjev v Žatcu poroča 1. t. m., da se je v zadnjih 14 dneh rastlina le v nižjih legah normalno razvijala, dočim se v večjem delu hmeljskega okoliša poznajo posledice neugodnega vremena. Oni del nasadov, ki je zaradi bolhača zaostal, odnosno je bil pozno obrezan, ni dosegel višine žičnih naprav ter kaže redke poganjke. Druga tretjina, ki je še pred 14 dnevi obetala srednjo letino, je pričela trpeti zaradi vladajoče suše. Le zadnja tretjina nasadov je zadovoljiva. Pri tem niso upoštevani drugoletni nasadi, ki obetajo povprečno slabo letino. Vreme je dalje neugodno, vročina in suša vladata dalje, pri tem pa so se v zadnjem času pojavile še hladne noči ter je značaj vremena glede na razliko temperature med dnevom in nočjo postal že zgodno jesenski. Če bo ostalo to vreme, tedaj obstoja za hmelj najresnejša nevarnost, ker se pri takih klimatičnih razmerah lahko pojavijo različni škodljivci, ki lahko povzročijo veliko škodo. Neposredna nevarnost sicer še ne obstoja, pač pa povod za resno skrb. Povprečno se more stanje označiti kot slabo-srednje. — Po poročilu iz Žatca, se cenijo preostale zaloge lanskega hmelja v žateškem okolišu na 1500 starih stotov.

= **Naraščanje državnih dohodkov od trošarin in taks.** V prvem četrtletju tekočega proračunskega leta (april—junij) so znašali dohodki od drž. trošarin po izkazu generalne direkcije davkov 198.2 milijona Din napram 162.7 milijona Din v istem razdobju preteklega leta in so se torej povečali za 35.5 milijona Din ali 22 odstotkov. Državni dohodki od taks pa so znašali 280.2 milijona Din napram 251.7 milijona Din v istem razdobju preteklega leta; povečanje znaša torej 28.5 milijona Din ali 11.4 odst. Skupno so se dohodki od trošarin in taks povečali za 64 milijonov Din od 414.4 na 478.4 milijona Din.

= **Konference za pospeševanje svilarstva.** V početku tekočega tedna se je vršila v Beogradu več dni trajajoča konferenca za pospeševanje svilarstva. Sprejete so bile obširne resolucije, v katerih se zahteva, da država pospešuje zadružno svilarstvo, kateremu naj se, čim se primerno razvije, izroči državna svilarska industrija. V proračunu za l. 1929/30 naj se za pospeševanje svilarstva vnese vsota 5 milijonov Din. Dalje se v resoluciji zahteva, da naj bo svilarska produkcija prosta, da s osnuje inštitut za odgojo jajčk od svileprejke in da naj **poseben odbor neodvisnih strokovnjakov pregleda knjige državnih svilarn, ki od l. 1924 naprej niso bile zaključene.**

= **Na sadni razstavi** ob letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 1. do 10. septembra bo izbrano namizno sadje tudi naprodaj v zabojih po 20 do 50 kg. Naši sadjarji pa bodo videli, kako je treba namizno sadje odbirati in v zabojih pošiljati, da se zadovolji odjemalec. Zastopane bodo vse boljše vrste domačega sadja, opozarjamo zlasti na izvrstno dolenjsko voščenko in štajersko mešanko.

= **V zadružni register** se je vpisala Gradbena zadruga, r. z. z o. z. v Slovenski Bistrici.

= **Poslabšanje italijanske trgovinske bilance.** Pasivnost italijanske trgovinske bilance se je v prvem polletju tek. leta povečala na 4122 milijonov lir napram 3821 milijonov lir v prvem polletju preteklega leta. Povečanje pasivnosti je pripisati nazadovanju izvoza za preko milijarde lir, od 8008 milijonov lir v I. poll. 1927. na 6968 milijonov lir v I. poll. tek. leta. Uvoz, ki kaže v zadnjih mesecih rastočo tendenco, se je napram lani zmanjšal le od 11.829 na 11.090 milijonov lir.

= **Dobava.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. t. m. ponudbe glede dobave 25.000 pol rožastega coleur papirja. Pogoji so na ogled pri splošnem oddelku te direkcije.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani, strojni oddelek, sprejema do 7. avgusta ponudbe glede dobave 2 kompletnih garnitur gorilcev, 1 kompletnega rezalnega gorilca, 25 m oklopne cevi, 25 m kavčukaste cevi, 1 kompletni kisikov reduciran ventil, 2 para azbestnih rokavic, 2 para očal in 10 kom. stekel za očala, do 9. avgusta ponudbe glede dobave 92 m jeklene oklopne cevi, 1300 kom. gledalnih stekel, 150 komadov stekel za brzinomere, 200 kom. stekel za paromere, 2100 kom. vodokaznih stekel in 100 kom. ščitnih stekel z žično mrežno vlogo, do 11. avgusta pa glede dobave 31 komadov kratkih kožuhov (kožuhi so na ogled v kurilnici, Ljubljana gl. kol.). Direkcija državnih železnic v Ljubljani, prometno-komercijalni oddelek, sprejema do 10. avgusta ponudbe za popravilo 14 komadov raznih dvigalnih vint, 37 komadov lesenih kadi, 1 lesenega vedra in napravo 2 komadov novih pokrovov. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. avgusta ponudbe glede dobave 10.000 kg portlandskega cementa v vrečah in do 6. avgusta glede dobave »Garvens« črepalk, pocinjenih cevi, izlivk, sesalnih košev, zidarskih spon in spon za prage ter lesen. klincev. Tozadevni vzorci in skica je interesentom na vpogled pri gradbenem oddelku te direkcije. — Gradbena sekcija Ljubljana razpisuje na dan 10. avgusta drugo licitacijo za popravo lesenega mostu čez Bistrico pri Domžalah. — Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 13. avgusta licitacijo gleed dobave 65.248 kg raznega specijalnega papirja za državno markarnico. — Glavno sanitetsko skladišče v Zemunu razpisuje na dan 10. avgusta t. l. licitacijo glede dobave 5000 parov usnjenih copat za bolnike. Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

= **Dobave.** Dne 14. t. m. se bo vršila pri upravi smodnišnice v Kamniku ofertalna licitacija glede dobave žebljev, leskovih obročev, usnja, jermen, etiket, envelop, papirnih vrečic, portlandskega cementa, ščetk, dekstrina, koalina, metel, oglja itd. Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Dne 17. t. m. se bo vršila pri Gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 200.000 kg portlandskega cementa, 45.000 kg negašenega apna in 43.000 komadov opeke. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.)

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 3. avgusta 1928. Višina barometra 308.8 m

Kraj opazovanja	Čas	Barom.	Temper	Rel vlaga %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine	
								v mm do 7 ur
Ljubljana		705.2	20	88	SW 2	9	nevihta	2.0
Maribor		666.8	17		ENE 2	8	nevihta	2.0
Zagreb	8.	666	20	65	E 5	6	nevihta	4.0
Beograd		710.5	27	53	mirno	0		
Sarajevo		759.7	24	48	E 2	7		
Skoplje								
Dubrovnik	7							
Split								

Poročila iz Skoplja, Dubrovnika in Splita niso dospela.
Solnce vzhaja ob 4.46, zahaja ob 19.25, luna vzhaja ob 21.0, zahaja ob 6.12.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 26.0 C, najnižja 17.0 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: V južnih Alpah najbrže bolj oblačno.
Tržaška vremenska napoved za soboto: Normalni lahki vetrovi. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 24 do 33 stopinj. Morje nekoliko razburkano

Borze

3. avgusta.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah na Prago, Dunaj, Curih in Berlin Potrebo v devizah na Newyork in Trst je, kakor običajno, krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Tečaji deviz se niso bistveno spremenili, edino deviza na London je ponovno nekoliko popustila. Med efekti je bila zaključena Ljubljanska kreditna po 128.

Na zagrebškem efektnem tržišču so danes **državni papirji znatno popustili** Vojna škoda je nazadovala za več točk. Promptna je bila v početku borznega sestanka zaključena po 435, pozneje pa po 431 ter je ob zaključku sestanka notirala 430 — 431 (včeraj 436 do 436.5); trgovala se je še za december po 447. Tudi investicijsko je znatneje popustilo ter se je prvotno trgovalo po 87, pozneje pa po 86.5. Ob zaključku borznega sestanka je notiralo 85.5 — 86.5 (včeraj 87 — 87.75). Zasebne vrednote so bile povsem zanemarjene. Med bančnimi papirji je bila zaključena samo Jugobanka po 88.5, med industrijskimi pa Šečerana po 470.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0—22.8625, Berlin 13.565 — 13.595 (13.58), Bruselj 0—79205, Budimpešta 9.895—9.955 (9.925), Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 8.0154—8.0454 (8.0304), London 276.04 — 276.84 (276.44), Newyork 56.83—57.03 (56.93), Pariz 0—222.8, Praga 168.32 — 169.12 (168.72), Trst 293.65 —298.65 (297.65).

Zagreb. Amsterdam 22.8325—22.8925, Dunaj 8.0154 — 8.0454, Berlin 13.565 — 13.595, Budimpešta 9.9025 — 9.9325, Milan 296.65 do 298.65, London 276.04 — 276.84, Newyork 56.83 — 57.03, Pariz 221.8 — 223.8, Praga 168.32 — 169.12, Curih 1094.1 — 1097.1.

Trst. Beograd 33.5 — 33.8, Dunaj 266.75 do 272.75, Praga 56.5 — 56.8, Pariz 74.65 do 74.95, London 92.72 — 92.92, Newyork 19.055 — 19.115, Curih 367 — 369; dinarji 33.5 — 34.

Dunaj. Beograd 12.435 — 12.475, Berlin 168.77 — 169.27, London 34.3575 — 34.4575, Milan 37.02—37.12, Newyork 707.55—710.05, Praga 20.9625 — 21.0425, Curih 136.17 do 136.67; dinarji 12.39 — 12.45.

Curih. Beograd 9.128, Berlin 123.8, Newyork 519.475, London 25.22, Pariz 20.325, Milan 27.18, Praga 15.3925, Budimpešta 90.555,

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158—0, Ljubljanska kreditna 128 — 128 (128), Kreditni zavod 170—175, Vevče 105—0, Ruše 265—285, Stavbna 56—0, Šešir 105—0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 430 — 431, kasa 430 — 431, za december 446 do 448, investicijsko 85.5 — 86.5, agrarne 53 — 55; bančne vrednote: Poljo, stara emisija 17.5 — 0, nova emisija 0 — 16.5, Kreditna 85—0, Hipo 59.5—0, Jugo 88 — 88.5, Ljubljanska kreditna 126—0, Narodna 0 do 6700, Praštediona 950 — 951, Srpska 145—0; industrijske vrednote: Narodna šumska 17.5 do 30, Gutmann 220—225, Slaveks 102—110, Danica 141—0, Drava 0 — 390, Šećerana 465 do 470, Tvornica vagonov 90 — 95, Union mlin 240 — 250, Vevče 105 — 110, Isis 30 do 32, Dubrovačka 465 — 470, Trbovlje 460 do 470.

Beograd. Voina škoda 432.5—433, investicijsko 86 — 86.5.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza. Les: Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona hrastovih drv, fco. vag. nakl. post. po 15.50. **Deželni pridelki:** Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se **pšenica** (slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, 78/79 kg. promptna po 290—295, za avgust po 297.5 — 300, za september po 300—302.5; **turščica:** baška, slov. post., navadna voznina, plač. 30 dni po 250—252.5; **oves:** baški ali slavonski za avgust po 265—270; **moka:** »Oge«, fco. Ljubljana, plač po prejemu blaga po 455—465.

Dunajska borza za kmetijske produkte (2. t. m.) Na ameriških tržiščih je tendenca ostala bistveno nespremenjena, vendar je razpoloženje nekoliko prijaznejše. Na dunajski borzi se špekulacija ne udejstvuje v večjih kupčijah. Mlini kupujejo le najmanjše količine za trenotne potrebe. Jugoslovanska pšenica (ocarinjena s stroški) se trguje po 40.50 šilinga. V rži je malo ponudbe ter je tendenca ostala čvrsta. Tudi v turščici je tendenca ostala čvrsta, ker vlada v produkcijskih deželah dalje suša. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek in carina: **pšenica:** domača, nova 38 — 40, madžarska Tisa 42 — 42.5, jugoslovenska 40—40.5; **rž:** marchfeldska 38.75 — 39, madžarska 38 do 38.25; **turščica:** 37.50 — 38; **oves:** domači 37.25—37.75, madžarski 39.25—40.25.

Iz življenja in sveta

Problem gledanja na daljavo - rešen

Prenašanje živih slik in gibajočih se predmetov. — Deset slik na sekundo. — Uspehi lipskega profesorja Karolusa

Pred nekaj dnevi so na univerzi v Lipskem uspeli prvi poskusi gledanja na daljavo z aparati, ki jih je izumil nemški profesor Karolus, izdelala pa nemška družba za radiotehniko Telefunken.

To pot gre res za pravo gledanje na daljavo, za prenašanje živih slik, gibajočih se predmetov in ne kot doslej samo za prenašanje fotografij, podpisov in podobnega, kar je že dlje časa rešen problem in se že tudi praktično uporablja. Dasi je gledanje na daljavo v bistvu n. nič drugega kot prenašanje slik, vendar je mnogo težje izvedljivo, ker je tu — kakor pri filmu — treba vsako sekundo prenesti najmanj 10 slik gibajočega se predmeta na oddaljeno prejemno postajo.

Očividec, ki je prisostvoval Karolusovim poskusom v Lipskem, opisuje svoje vtise v naslednjih besedah: «Po svetlem laboratoriju bega polno belo oblečenih asistentov sem in tja. Predposkusi so pravkar končali. Od nekje še poje zvočnik čudne visoke melodije. Po kratkem pozdravu potisnejo nas radovedneže pred nekakšno omaro s štirioglatno odprtino v sredi, ki pa je zadelana s čudno svetlikajočo se medlico (mlečnim steklom). Vsenaokoli je tema, le tam zadaj nekje se prižiga obločnica. Poleg nas motno posveti nekaj žarnic in slišati je pritajen glas, ki svari pred prijemom neke žice z visoko napetostjo. Tedaj zabrni motor in na medlici vzplamti tanka svetla črta, ki šine od enega roba do drugega pa zopet nazaj; vsakikrat hitreje, dokler ji ne moremo več slediti z očmi in se nam vidi cela medlica enakomerno osvetljena.

Po nekaj trenotkih se pojavijo na medlici tri črke, ki se združijo v besedo «Rer» ter nalahko podrhtavajo kakor besedilo na platnu v kinu.

Za tem se pokažejo slike. Najprej glava izumiteljeva, potem njegovi asistenti v belih haljah in nazadnje še slike iz različnih časnikov in revij. Po vsem tem pa pride veliko presenečenje: Iz medlice se naenkrat izmota človeška roka. Čisto razločno jo vidimo. Ni velika; cela bi šla v okvir četvornega decimetra. Roka se začne gibati: skrči se v pest, nato pa se zopet razklene, prime ključ, žarnice in druge predmete, ki jih nekaj časa obrača, nato pa zopet odloži.

Z odprtimi usti brez diha buljim v skrivnostno okence, in ne morem verjeti svojim očem, dokler slika na medlici ne začne utripati in se sledniič ne razblini v begajočo svetlo črto, ki se v nekaj trenotkih umiri in ustavi na robu tajinstvene omarice. — Šele žarnice, ki takoj nato razsvetle laboratorij, nas prikličejo nazaj v sedanjost in nas uverijo, da smo prisostvovali samo delu človeških rok in ne nemara kakšnim čarovnijam.»

Sistem, na podlagi katerega deluje jo Karolusovi aparati za gledanje na daljavo, je skoro natanko podoben njegovemu sistemu za prenašanje fotografij, ki smo ga v našem listu že opisali. Vse se vrši le še mnogo hitreje. Potrebne pa so pri gledanju na daljavo nekatere spremembe v toliko, ker se živa slika n. pr. človeka ne da kakor fotografije napeti na bobnič, kjer bi ga svetlobni žarek otipal točko za točko. Karolus je to težavo rešil tako, da pred človeka postavi prav naglo se vrtečo kovinsko ploščo, ki ima v obliki spirale po vsej površini izbitih nebroj tankih luknjic, skozi katere vpada posnemajoči svetlobni žarek od človeka na svetlobno celico. V tej se različno jaka svetloba pretvori v enakovredne impulze električnega toka, ki se po žicah ali pa brezžično preneso do prejemne postaje. Tukaj električni toki krmarijo, to se pravi jačajo ali pa slabe žarek močne svetlobe, ki pada na medlico kot ostra svetlobna točka, kot element slike, ki se prenaša.

Za enostavne predmete zadostuje, če se prenese vsaj 10 tisoč elementov njihove slike na prejemno medlico. Če se predmet tudi giblje, je treba prenesti njegovo sliko vsaj 10 krat na sekundo, to se pravi 10 krat po 10 tisoč ali 100 tisoč elementov v sekundi. To je sedaj uspelo kakor smo čuli. Pri gledanju na daljavo, kjer bi šlo za prenašanje velikih živih skupin n. pr. ako bi hoteli iz Ljubljane gledati kakšno sportno prireditev, ki se vrši v Berlinu, pa bi bilo treba na isti način prenašati več milijonov svetlobnih ali slikovnih elementov na sekundo iz Berlina v Ljubljano.

Na smrt obsojeni kot poizkusni materijal

Državni higijenski odsek v Havani na Kubi je sprejel soglasen sklep, po katerem bodo na smrt obsojeni kaznjenci z lastnim privoljenjem uporabljeni kot poizkusni materijal za proučavanje raka. Vcepili jim bodo na raku bolno staničje in ostanejo v opazovanju 12 let. Če bodo po preteku te dobe še živi, jim bo kazen povsem odpuščena.

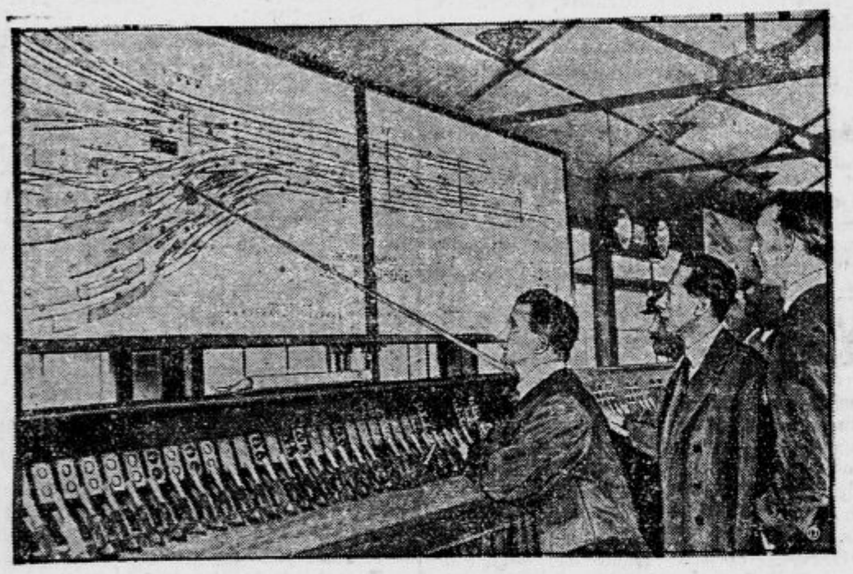

V dobi železniških nesreč

Vse naprednejše železniške uprave se trudijo, da bi po možnosti preprečile nesreče, ki se dogajajo radi nepazljivosti kakšnega uradnika ali pokvarjenosti kakšnega aparata. Avtomatična signalizacija na elektriko je najzanesljivejši pripomoček. Na modernih postajah visi nad mizo z aparati načrt vsega tirišča, posamezne kretnice so označene z raznobarvnimi lučkami. Te zagorijo le v posebni postavi kretnic na progi in kažejo tako službujočemu uradniku, ali je na progi vse v redu. V slučaju nerednosti se da red upostaviti avtomatično in tudi tako fiksirati za vso progo, ki je postaja zanjo odgovorna, da je vsaka sprememba od zunaj nemogoča. Nesreče z vsemi takšnimi varnostnimi pripravami še niso popolnoma izključene, a vendar zelo malo verjetne.

Köpeniški čevljar v Avstriji

V juniju tega leta se je javil pri brigadnem poveljstvu v Linzu z odlikovanji posut častnik, se predstavil z dokumenti kompanijskega poveljnika v Kremsu, nadporočnika Jožefa Hermanna, in za zastopnika vojnega ministrstva, da bi pomagal pri naborih. Brigadni poveljnik in drugi častniki so mu verjeli in ga počastili s svojim kreditom. Od samega komandanta si je izposodil 1200 šilingov, še za večje vsote je ociganil razne trgovce in obrtnike. Potem je izginil iz Linza, a se je pojavil v raznih garnizijskih krajih Gornje Avstrijske. Povsod je kot ministrski odposlanec delal dolgove, ki jih ni nikoli vračal. Končno je bila vložena proti njemu ovadba in te dni je prišel orožnikom v pest. Razkrinkali so ga kot navadnega pijonirja Huberta Hoferja, ki so ga bili v Kremsu nagnali iz vojaške službe radi raznih nečednosti.

Angleški letalec Courtney

je hotel s tremi spremljevalci na povodnem letalu iz Lizbone preko Oceana v Newyork. Prišel je do Azorov, na nadaljnji poti je moral 500 milj od njih pristati na morju. Nevarnosti, da bi letalci utonili, ni. Dva parnika sta jim odhitela na pomoč

Psihoza večnega leda

Dr. Behounek, ki je srečno prispel v Prago in bo sprejet od prezidenta Masaryka, da mu poroča o ponesrečeni ekspediciji na severni tečaj, ima še vedno mnogo opraviti z reporterji, ki mu ne privoščijo miru in počitka. V nekem novinskem razgovoru se je češki učenjak precej natančno izrazil o Malmgreenovi smrti. Po njegovi sodbi je bil Malmgreen edini član ekspedicije, ki je res nekaj vedel o severnem tečaju. Drugače je bil pesimist. Na Italijane ni dal prav nič, ker ni zaupal njihovi odpornosti.

Pred poletom na tečaj je rekel Behouneku: «Ta bi bila lepa, če bi ponesrečili kje na ledu! Žalostnejšega konca si ne morem misliti!» Tako je sodil Malmgreen o Italijanih. Nobile pa, ki ga drugače imenuje Behounek «veščaka» v polarnih zadevah, je bil kakor otrok. Zanašal se je samo na Malmgreena. Ko se je trojica napotila iskat pomoči za kolonijo na ledu, je general toplo priporočal Malmgreenu, naj stori vse kar more, da jim pošlje pomoč. Na Zappija in Mariana se ni Nobile prav nič zanašal.

Najneverjetnejše se zdi Behouneku, da so izginila iz Malmgreenovih žepov pisma, ki mu jih je izročil na pot. Medtem, ko so drugi člani ekspedicije dali pisma za svojce Zappiju in Marianu, je dal Behounek svojo pošto švedskemu učenjaku. Ta pisma so se izgubila. Radiolog pravi, da je prepričan, da Malmgreen teh pisem ni zavrgel in da bi jih bil sigurno izročil enemu izmed potnih tovarišev z naročilom, naj jih nese dalje.

Psihoze večnega ledu so strašne. Kaj pomeni boj za življenje v takšnih okoliščinah, izhaja že iz tega, da je Zappi pustil ležati Mariana na ledu, sam pa je bil dobro obut in oblečen. In Mariano je bil zadnjih petnajst let eden najboljših Zappijevih prijateljev.

Dr. Behounek je zaključil: «Meni ni znano, kako je umrl Malmgreen in koliko sta Zappi in Mariano sokriva njegove smrti. Težko je sploh reči, če ju zadene kakšna krivda.»

In zopet železniška nesreča!

Eno postajo pred Budjejovicami se je pripetila težka železniška nesreča. Brzovlak, ki vozi iz Gradeža v Prago, je zadel v potniški vlak, ki je čakal na postaji. Oba stroja sta bila razbita, več vagonov, polnih potujočega občinstva, istotako. Od na tla vrženih kovčkov in raztreščenih šip je bilo lažje ranjenih 50 oseb, 6 pa težje, med njimi na srečo nobena smrtno. Takoj je priteklo na kraj nesreče orožništvo in postajno osobje, ki je po štiriurnem težkem delu odpravilo vse ranjence in očistilo progo. Z novimi lokomotivami sta mogla nato oba vlaka odvoziti po svoji poti. Nesrečo je zakrivil strojevodja brzovlaka, ki je prezrl znamenje, da mora voziti počasneje. To je storil šele tedaj, ko je ugledal osebni vlak in se mu je posrečilo, da je vsaj deloma zavrl brzeči stroj, drugače bi bila katastrofa še vse večja.

Peta velika erupcija ognjenika na Filipinih

Iz Manile poročajo, da je začel ognjenik Mayon na Filipinskih otokih zopet močno delovati. Odprlo se je novo žrelo, iz katerega se vali lava v takšnem obsegu, da beži prebivalstvo na vse strani. Lava se je izlila v smeri proti albayskemu kolodvoru. Sedanji izbruh je peta velika erupcija tega ognjenika in najznatnejša izza l. 1900.

Mayon leži 2520 m nad morjem na južnem delu otoka Luzona na Filipinih. Štiri velike erupcije iz njegovega žrela zaznamuje zgodovina v letih: 1766, 1814, 1877 in 1900.

Čeprav je letošnji izbruh zelo močan, ni prebivalstva nič kaj posebno presenetil. Že več mesecev je bilo opažati v okolici vulkana podzemsko bobnenje in gibanje. Ozemlje Nizozemske Indije je sploh zelo vulkanično. Ognjenikov je tod okoli brez števila. Lava pa ni tako huda kakor drugod. Iz žrela leti samo pepel in nekakšno blato, ki pa seveda tudi ni prijetno.

V kolikor niso tla Filipinskih otokov vulkanična, jih pokrivajo pragozdovi. Tudi riževa polja niso v teh krajih majhna. Ljudje pa žive gosto naseljeni drug poleg drugega, da si ob času nesreče lahko hitro pomagajo.

Fosgen venomer

Iz Hamburga poročajo, da so odkrili na tamošnji postaji v nenavadnih okoliščinah s fosgenom napolnjeno bombo, ki jo je poslala neka berlinska tvrdka neki hamburški, ne da bi v tovornem listu navedla, za kakšno nevarno blago gre. Na isti postaji se je vnelo v skladišču več zabojev z odrabljenimi filmi. Ogenj se je razširjal s silno naglico, tako da ga je gasilno moštvo komaj še omejilo. V enem izmed bližnjih zabojev, ki jih je začel ogenj že lizati, so našli množino strelnega bombaža, v neposredni bližini je bilo skladišče bencina in blizu njega že omenjena velika bomba s fosgenom!! Listi se vprašujejo, kaj bi se bilo vse zgodilo, da niso gasilci uspeli v svojih naporih. Zahtevajo, naj se nevarna najdba takoj uniči.

Čudno maščevanje gledališke igralke

Na Elizejskih poljih v Parizu se je zgodil svojevrsten atentat. Menda mu še ni bilo enakega. Gledališki impresarij Douchy se je vozil v svojem luksuznem avtomobilu. Na nekem križišču ga je ustavil prometni redar. V istem hipu je zavozil drug avto od zadaj v impresarijevega in ga čisto razbil. V drugem avtu je bila igralka Gagan, ki je na policiji izjavila, da se je hotela nad Douchyjem maščevati, ker ji ta že dalj časa dolguje večjo vsoto denarja.

Kingsbay

»Torej Nobile se je odpeljal v plombiranem vagonu?«

»Če bi sedaj Mussoliniju plombirali usta, bi bilo ustreženo vsej Evropi.«

Drama v poštnem uradu

Iz Bratislave poročajo, da se je zgodila v poštnem uradu slovaškega kraja Skalicza krvava drama. 19 letnega poštnega uradnika Karla Totha je zasačil neki tovariš, ko se je hotel polastiti pisma iz Amerike. Poštni načelnik je pozval Totha na odgovor. Med zaslišanjem je potegnil ta hipoma revolver iz žepa in ga sprožil na načelnika, nato je izvršil samomor. Načelnika je zgrešil. Hišna preiskava pri Tothu je odkrila več sto ameriških pisem, iz katerih je bil pobral priložene dolarske bankovce.

Na avtobusu znorela

Na avtobusu, ki vozi med italijanskima mestoma Monzo in Serignom, se je pripetil nenavaden slučaj. Neka mlada potnica je med vožnjo zaspala. Ko se je prebudila, so opazili, da je znorela. Odvedli so jo v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da se ji je omračil um zaradi kakšne strašne sanje.

Kaznovani jezuit

Pred okrajnim sodiščem v St. Pöltenu na Nižjeavstrijskem se je moral zagovarjati jezuitski pater Kaspar Baudenbacher radi žaljenja zakonito priznane cerkve. Baudenbacher je v neki pridigi dejal, da je poroka med katolikom in protestantinjo, če se izvrši v protestantski cerkvi, neveljavna. To pa radi tega, ker ta cerkev ni posvečena in nalikuje v tej lastnosti kravjemu hlevu. Krepkobesedni pater je bil obsojen na teden dni strogega zapora, toda pogojno.

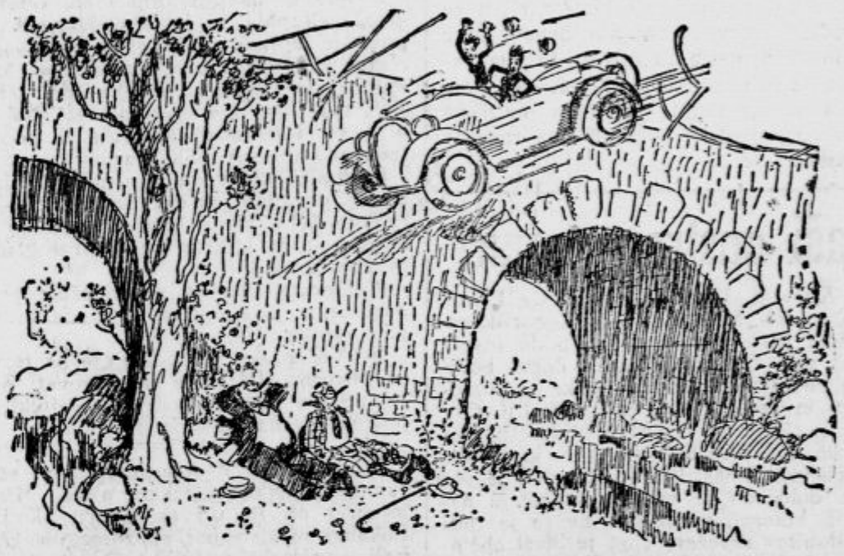

V travi: »Kako je krasno biti končno daleč od teh presnetih avtov!«

Maurice Dekobra:

Vojvodinja in njene muhe

Vojvodinja Bayswaterska je vzela telefonsko slušalo v roko.

»Halo! Vi, Mortimer?« je rekla s trudnim glasom. »Ne, nocoj me ni volja, da bi večerjala z vami v »Orhidejah«. Ona kozmopolitska družba mi gre že na živce. Te menažerije ne morem več prenašati. Ne, za nikako ceno! ... Tudi vam na ljubo ne! ... Vi ste prav takšen snob kakor vsi drugi ... Nocoj si želim preprostejše zabave ... Torej jutri! ...«

Vojvodinja Daphne Bayswaterska je postavila aparat nazaj na mizico iz limonovega lesa; nato si je jela pred velikim ogledalom popravljati podvezo, ne meneč se za natakarja, ki je leno pospravljal prazne čaše. Medtem se je pojavila tudi sobarica s črno večerno toaleto in srebrnimi čevljički, posutimi z ametisti. Vojvodinja se je obrnila k natakarju:

»Recite šoferju, da ga nocoj ne potrebujem več ...«

»Kakor ukažete, visokost!«

Nato je mignila sobarici in se je jela slačiti s tisto dovršeno parisko brezstidnostjo velike dame, ki v služinčadi ne vidi ljudi.

»Še nekaj! ... Recite vratarju, naj naroči taksi za osmo uro.«

»Kakor ukažete, visokost!«

Natakar je odšel. Sobarica je dala gospodarici rokavice, z biserjem okrašeno torbico in svežnjič tisočakov, platinasto zapestno uro in majhno knjižico z naslovom »Vodnik po Parizu«.

»Ali se bo vojvodinja kasno vrnila?«

»Morda se vobče ne vrnem. Nocoj grem na lov za pustolovščinami. Ako me jutri ob desetih še ne bo domov, pozovite policijo.«

»Kakor ukažete, visokost!«

Daphne se je z dvigalom spustila v preddurje, ne meneč se za dva gospoda v smokingu, ki sta zadivljeno gledala plavolaso lepoto, ko je šla mimo njiju. Vratar je uslužno priskočil in odprl vrata.

»Taksi že čaka!« je rekel in se globoko priklonil. »Visokost se izvoli peljati v gledališče?«

»Ne, v Botanični vrt. Povejte šoferju!»

Daphne je stopila v voz. In medtem ko je šofer vozil preko bulvarov, ki so bili prepolni ljudi, ga je Daphne izpod čela opazovala. Videla je njegovo lepo oblikovano in skrbno počesano glavo. Nagnila se je naprej, da bi ga bolje videla. Imel je lep profil in je bil gladko obrit.

Na vogalu Sebastopolskega bulvara je potrkala na steklo in dala šoferju znak, naj ustavi voz. Nato je rekla:

»Premislila sem se, ne pojdem v Botanični vrt.«

»Kakor izvolite, milostiva.«

»Ali poznate kak majhen, primeren restoran tu v bližini, na koncu bulvara? Rada bi večerjala.«

»Tu ni finih lokalov.«

»Izvrstno! Saj finega tudi ne želim!«

»Tedaj bi vam priporočil ‚Strica Leopolda'. Za dvanajst frankov dobite izredno dober menu.«

»Nu, dobro! Dinirala bova skupaj pri ‚Stricu Leopoldu'.«

Šofer se je naglo okrenil na sedežu. Ona je pogodila njegove misli in hitro dodala:

»Da, skupaj; če vam ugajam, kakopak! ...«

»Ali, milostiva!«

»Nu, tedaj je v redu — go ahead!«

Avto je kmalu obstal pred ‚Stricem Leopoldom'.

Daphne je stopila iz voza in mahnila šoferju, naj gre ž njo. Le-ta je obotavljaje se vstal s sedeža.

»Milostiva, ali ste me res povabili? . Res ne vem ...«

»Da, povabila sem vas, da dinirate z menoj. Ali se bojite, da vas ne bi kompromitirala?«

»Nikakor ne, milostiva!«

Daphne in njen gost sta sedla za majhno mizo. Na desni sta dva mladeniča, po vsej priliki nameščenca v kaki bližnji trgovini, končavala večerjo. Na levi sta dve dami, na videz varijetejski koristki, plačevali svoj račun. Šofer se je vprašal, kdo bi utegnila biti ta elegantna Angležinja, ki se ni sramovala sedeti z navadnim proletarcem za isto mizo. Daphne pa je pozorno opazovala svojega gosta. Ugajal ji je ta lepi šofer s sivimi, presunljivimi očmi, ki je tako pravilno jedel. V njegovih očeh je bilo nekaj trdega in okrutnega, kar je obetalo njeni prigodi poseben čar.

Ta lepi dečko je brez dvoma imel preteklost. Kaj neki je bil prej? Morda trgovec z belim blagom ali kaznjenec, ki je bil sklenil, da si bo pošteno služil svoj kruh?

Zdel se ji je interesanten, ker je trdovratno molčal. Kadar ga je kaj vprašala, se je znal vešče ogniti določenemu odgovoru. Življenje mu je bilo očividno zaprta knjiga, ki je ni rad prelistaval pred drugimi ljudmi. »Tem bolje,« si je mislila vojvodinja, »saj sem se itak odločila, da nocoj večerjam s plebejcem, ki mu teži vest temna prošlost. Boljšega nisem mogla najti. Bog prigode je z menoj!«

Zazdelo se ji je, da se je je šofer dotaknil s kolenom. Ona se je še tesneje stisnila k njemu. Vse telo ji je spreletela dotlej nepoznana slast. Kako ji bodo prijateljice zavidale to senzacijo! Za ta občutek bi rade dale tisoč funtov!

Šofer se je lahno dotaknil njene roke.

Vzdržala je njegov pogled in nekam vročično zamrmrala:

»Ali veste, koga ste se zdaj dotaknili?«

»Ne.«

»Dotaknili ste se roke vojvodinje Bayswaterske.«

Pogledala mu je v oči, ker je hotela videti, kako bo ta vest nanj učinkovala. Toda šofer se je porogljivo nasmehnil in odgovoril:

»Ker ste iskreni, hočem biti tudi jaz. Jaz sem veliki knez Dimitrij. Ako ne verjamete, evo mojih listin.«

Toda vojvodinja se ni niti ozrla v njegove papirje. Vsa zelena od jeze je vstala in vrgla stotak na mizo:

»Bože,« je viknila besna, »kako glupo, da ste mi povedali! Vsa romantika nocojšnjega večera je šla po vodi! ... O, vi ... prokleti bedak!«

Ponosno je odšla iz krčme.

Mala natakarica je nežno in sočutno pogledala lepega šoferja:

»Vaša prijateljica je zelo muhasta, kaj?«

On pa je odmahnil z roko:

»Kaj hočete! Tudi ona je samo ženska!«

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občestva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—.

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—.

Kdor želi da mu pošljemo naslove od malih oglasov ali da mu pošljemo kake informacije, naj v pismo priloži manipulacijsko pristojbino. **Din 2**

sicer ne bo prejel odgovora. OGLASNI ODDELEK »JUTRA«.

Službo dobi

Strugar, vajenca
boljšega, sprejme Franc Rojina, Ljubljana, Wolfova ulica 6. 24741

Kolar, pomočnika
dobro izurjenega sprejme takoj Josip Kordeš, Šušak. 24815

Inteligentno damo
s perfektnim znanjem slovenskega (lahko tudi hrvaškega), nemškega, francoskega ali angleškega jezika iščem kot pomoč gospodinji. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zaupna oseba». Priložiti je spričevala in sliko. 24722

Klepar, vajenca
s primerno šolsko izobrazbo, najraje z deželo, sprejme takoj Ivan Rueh, kleparski mojster v Metliki 59 24714

Blagajničarko
začetnico iščem za večjo trgovino. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Blagajničarka». 24890

Kuharico
perfektno in samostojno — iščem s 15. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 24907

Kuharico
perfektno in samostojno — iščem za na deželo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zvesta». 24906

Vajenca
za sedlarsko obrt, s hrano in stanovanjem pri mojstru sprejme takoj Ivan Molek, sedlar na Vrhniki. 24871

Učenca
naobraženega in krepkega sprejmem v večjo trgovino. Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod «Krepak». 24917

Postrežnico
ki bi opravljala delo hlinice sprejmem takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24910

Mesar. in prekajevalskega pomočnika
ki zna dobro prekajevati in tudi nakupovati, sprejmem takoj. Naslov v ogl. oddelku «Jutra» 24882

Vajenca in vajenko
s potrebno šolsko izobrazbo sprejmem v manufakturno trgovino Ponudbe na ogl oddelek «Jutra» pod šifro «Brez hrane in stanovanja» 24656

Brivski pomočnik
kot poslovodja, dober delavec, onduler, samostojna moč, služba stalna išče Janko Meznarič, brivec in damski frizer, Jesenice — Gorenjsko. 24861

2 mizar. pomočnika
dobro izurjena sprejme takoj v stalno delo Franc Tomšič, mizarstvo, Zgornji Kašelj 64, pošta D. M. v Polju 24900

2 učenca
krepka in poštena, sprejmem takoj v večjo trgovino na deželi, z oskrbo v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pošten učenec». 24884

Dobro dekle
za vsa hišna dela, iščem za Zemun. Naslov: Milica Puljo, Rogaška Slatina — Ljubljanski dom. 24974

Učenca
pridnega in poštenega, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine z mešanim blagom, sprejmem takoj v Ljubljani — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Pošten 119». 24922-a

2 učenki
za strojno pletenje sprejmem takoj na Selu št. 41, pošta Moste pri Ljubljani. 24937

Tesar in železokrivec za železobeton
dobi službo pri ing. Rudolf Treo, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. 24942

Stavbni polir
vesten, trezen, samostojen in izurjen, dobi mesto za visoke zgradbe, vešč slov. in nemškega jezika z dolgotrajno prakso, dobrimi spričevali. Stalna služba in dobra plača. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Poštenjak 4500». 24986

Kavarn. natakarico
vešča v perfektnem serviranju išče za takoj Velika kavarna v Mariboru. 24981

Vajenca
poštenih staršev sprejmem takoj za mesarsko in prekajevalsko obrt. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24927

Trgovski potniki

Trgovski potnik
kot začetnik gre 3 mesece brezplačno Vešč je popolnoma čevljarske, manufak turne in špecerijske stroke. Nastopi lahko takoj ali kesneje Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 24807

Potnik
za vinsko stroko, dobi takoj mesto Prednost imajo osebe, ki imajo dobre stike z gostilničarji in restavraterji Ponudbe pod značko «Vinski potnik» na oglasni oddelek «Jutra». 24608

Zaslužek

Velik dobiček
Iščemo moške in ženske v vseh mestih, za razprodajo novega patenta. Ponudbe pod «Rapid» na oglasni oddelek «Jutra». 24296

Postrežnico
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 24911

Zaslužek nudim
takoj vsakemu, z mesečno visoko plačo — trajna eksistenca. Pišite na podružnico «Jutra» v Celju pod šifro «Priloga» in priložite Din 4.50 v znamkah. 24969

Pouk

Francoščino
uspešno poučuje francoski akademik ter daje konverzacijo po 10 Din od ure. Pismene ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Parfait». 24567

Francoščino in nemščino
poučujem in dajem konverzacijo po najboljši metodi. Stari trg 3/II — desno. 24918

Vse predmete
realne gimnazije poučuje abiturijent. Naslov v ogl. oddelku «Jutra» pod šifro «Izpit». 24931

Srednješolec
pripravlja z uspehom k ponavljalnim izpitom. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Uspeh». 24729

Službe išče

Zobotehn. asistent
samostojen in z večletno prakso, išče mesta Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Stalno mesto» 24857

Deklica
stara 16 let, z meščansko šolo, želi stopiti v trgovino z mešanim blagom v trgu ali mestu, kot učenka Tozadevna pojasnila daje Anton Štamol, krojaški mojster, Žalec. 23576

Mlad trg. pomočnik
prijetne zunanjosti, agilen in spreten v vseh strokah, vešč bilancist, kalkulant, skladiščnik in potnik, z večletno prakso, išče službo za takoj. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Marljiv» 24909

Pekovski pomočnik
mlajši, zmožen vsega dela, išče službe. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pek» 24899

Šofer
perfekten karambolist, išče slučajnega mesta k novemu ali vsaj dobremu avtomobilu — starih je sit Kar bo polomil zna sam popraviti. Cenjene slučajne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Šofer-humorist». 24847

Šivilja za perilo
išče službe Po najnižji ceni sprejme delo tudi na dom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24878

Šivilja
iz boljše hiše na deželi, z lastnim, popolnoma novim šivalnim strojem, vajena vsakega dela, želi kakršnokoli službo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tiha in pridna». 24888

2 trg. pomočnika
sedaj zaposlena v veletrgovini, želita premeniti mesto. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Poštena moč». 24895

Gospodična
zmožna 10—15 000 Din kavcije, želi premeniti službo blagajničarke, ozir. plačilne natakarice. Reflektira le na boljše mesto. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Plačilna natakarica». 24929

Pridno dekle
išče službo k boljši rodbini Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24922

Ekonom
oženjen, vojaščine prost, star 28 let, išče službo oskrbnika na kakem večjem posestvu. Eventuelno prevzame tudi mesto lesnega manipulanta ali skladiščnika, ima temu primerna spričevala. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Št. 1928». 24932

Krojač
trezen, soliden in pošten **išče mesto hišnika**
v kaki boljši hiši ali vili v Ljubljani, za takoj ali pozneje, kjer bi postal samostojen obrtnik Oženjen in brez otrok. — Cenjene ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «London» 24943

Službo za popoldanske in večerne ure
kot dostavljalec, tekač, sluga ali kaj sličnega išče vesten in priden mladenič Na razpolago ima lastno kolo Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj». 24938

Mesarski pomočnik
mlad, zdrav in pošten, išče mesta za prakticiranje prekajevalske obrti. Prevzame tudi službo za sekanje. Naslov pri podružnici «Jutra» v Celju. 24966

Dekle
pridno in pošteno, išče službo natakarice — najraje na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zanesljiva 1000». 24963

Pridna Slovenka
zmožna vseh hišnih del in nekaj kuhe, išče službo z 10. t. m. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 24962

Državni vpokojenec
trgovsko izobražen, slov in nem strojepisec, želi službo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 24983

Prodam

Malo ledno omaro
prodam na Rimski cesti št 9/III. vrata 15. 24819

Štedilnik
dobro ohranjen poceni proda Andlovic, Stara pot 15. 24934

Razprodaja

Pozor, trgovci in obrtniki!
V ponedeljek, dne 6. avgusta t. l se vrši v Ormožu h št. 19 prostovoljna javna prodaja Proda se nova manufakturna štelaža dolga 7 m, visoka 3.20 m in globoka 80 cm. hrastova trgovska miza (pult), črna hrastova pisalna miza, gladka in z zelenim suknom, klubova garnitura iz pravega krokodilovega usnja velika omara (starinska) za trg korespondenco, stiskalnica za kopiranje, stojalo za moko s 4 predali ter različen drug trgovski inventar; dalje kompletna črna hrastova obednica, obstoječa iz 8 stolov, mize in 2 kredence z belimi marmornatimi ploščami, divana z zrcali in stojala za uro; klavir znamke «Werner», kočija z usnjato streho, lovski vozliček za 4 osebe, 2 težka vozova, platonski voz z 2000 kg nosilne moči, enovprežni voz, enovprežni sani ter različno poljsko orodje. Ogledati se more pri pooblaščenem prodajalcu Rudolfu Anderlič v Ormožu. 24716

Kolesa

Novo moško kolo
zamenjam za dobro ohranjeno **žensko kolo**
ali pa prodam. Poizve se na Poljanski cesti št. 18. 24648

Damska kolesa
po izvanredno nizkih cenah nudi Oton Zemelrok. Marijin trg 8. 24948

Priročki

Maline kupuje
Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica. 24971

Motorna vozila

Motorno kolo
s prikolico za 6000 Din prodam, event tudi posamezno. Ponudbe pod značko «Excelsior» na oglasni oddelek «Jutra». 24771

F. N. motorno kolo
500 ccm ohv tovarniško novo na 12 mesečnih obrokov brez naplačila prodam H Kenda. Ljubljana Mestni trg 17 24229

Avto
štirisedežen «Peugeot», pripraven za potovanje, za Din 17.000 in šestsedežni Puch VIII Tpe, z dobro pnevmatiko za 14.000 Din proda Florjančič, Dunajska c 9. 24954

Vozovi

Zapravljivček (brek)
naprodaj v Rožni dolini, cesta IV/24. 24581

Eleganten voz
(Jagdgumiradl) v dobrem stanju naprodaj na Sv Petra cesti 71. 24720

Otroški voziček
poniklјan in na peresih, zelo ugodno naprodaj v hotelu «Tivoli», Ljubljana. 24912

Otroški voziček
s streho, malo rabljen, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24944

Otroški voziček
dobro ohranjen, naprodaj Privoz 3. 24574

Pohištvo

Kuhinjska kredenca
lepa, z uro in zofa radi selitve naprodaj Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 24855

Spalnica
orehova, skoraj nova, naprodaj v Šiški, Slovenska ulica 36. 24920

Kupim

Stare kovine
kakor baker, medenino, ostružke medi, svinec, cinklim, akumulator, plošče, svinčene črke, železo, litino, šuplje, avtogume, rabljene tračnice, vagonete, traverze, stare neuporabljive stroje kupuje in plača najbolje «Calin», k. d., Zagreb, Mandaličina 1-b. 158

Kozarce od kumarc
à 5, 2 in 1 l kupuje tvrdka F R Kham, Miklošičeva cesta 8. 24750

Kapital

Mizarja-družabnika
z nekaj tisoč Din sprejmem takoj v svrho povečanja in razširjenja mizar. delavnice. Fr C., Ogulin — v hiši Capudra — Hrvatsko. 24903

Za skupno otvoritev
damskega salona iščem inteligentno damo (šiviljo) z nekaj kapitala. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Otvoritev». 24973

Posest

Stavbna parcela
1400 m² v mestu naprodaj. Na parceli je že ca 100 m³ materijala in 1 vagon apna ter vodovod. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Parcela 28» 24894-a

Hišo (vilo)
obsegajočo do 5 sob. kopalnico, pritikline in vrt, vzamem v najem. Prednost v smeri Bežigrad — Dunajska cesta. Ponudbe z natančnim opisom in navedbo najemnine na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vrt» 24777

Hiše, posestva, vile
in restavracijo proda Realitetna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva 14. 24936

Lepo posestvo
v najlepši legi na Dolenjskem, ob cesti, obstoječe iz zidane hiše, gospodar. poslopij, v dobrem stanju, njiv za 12 mernikov posetve, kjer se lahko redi 4 goveje živine, 2 vinogradov s pridelkom 20 hl vina, lepih gozdov, prostoročno prodam. Pojasnila daje lastnik Anton Kurnik, Roviše 12, pošta Sevnica ob Savi. 24889

Velik travnik
12 oralov prodam v Mestnem logu — Ponudbe pod «Cesta dveh cesarjev» na oglasni oddelek «Jutra». 24957

Hišo na Gorenjskem
z dobro vpeljano trgovino gostilno in gospodarskim poslopjem, vrtom ter njivami prodam v prijaznem kraju. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 24956

Les

Hrastove parkete
Vam dobavlja najugodneje tovarna Alojzij Kanc — Mengeš 23652

Mehak tesan les
(uzo trieste i bordonali) in hrastove podnice potrebujem. Točne ponudbe s ceno in količino na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Les in podnice». 24925

Stavbno gradivo

Trboveljski cement
traverze, strešna lepenka, okovje za stavbe in pohištvo, cevi, pumpe, kopalne banje, kloseti, vedno najceneje pri Fr. Stupici v Ljubljani, Gosposvetska 1 24897

Lokali

Iščem lokal
ali pripraven prostor za trgovino na deželi, na prometnem kraju Otvorim trgovino tudi na novo, ker imam ves inventar. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Prostor» 24566

Velik lokal
lep in suh, primeren za skladišče ali shrambo pohištva, event. tudi za stanovanje oddam s 1. septembrom Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 24879

Mesnico
z vsem inventarjem prodam na prometnem kraju. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24924

Brivnico
krasno, 8 postrežb z vodovodi, 6 pomočnikov, v centru Zagreba prodam za Din 70.000. — «Unaon», Zagreb, Ilica 104 Družabništvo mogoče. 24965

Pisarniške prostore
dvakrat po 2 sobi in 3 sobe oddam Pripravno tudi za zobozdravnika. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Blizu sodišča». 24958

V najem

Trgovino
z mešanim blagom, vzamem na prometnem kraju takoj v najem Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Gotovo plačilo». 24639

Trgovski lokal
na najprometnejši točki Ljubljane VII, z vsem inventarjem oddam v najem za 60.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Specerija-kolonijale». 24913

Stanovanja

Stanovanje
lepo, pripravno za vpokojenca ali krojača, oddam v prometnem kraju na deželi Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24867

Stanovanje
3 parketiranih sob, sobe za služkinjo in pritiklin, z vodovodom in elektriko oddam za 1100 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 24877

Lepo stanovanje
s petimi sobami **in lokal**
oddam v novi hiši na Miklošičevi cesti — nasproti hotela «Union». Pojasnila na Kralja Petra trgu št. 8, visoko pritličje, levo. 24905

Stanovanje
2—4 sob s pritiklinami, v stari ali novi hiši za november išče mirna stranka brez otrok. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mirna stranka 1». 24876

Stanovanje
1—2 sob, kuhinje in pritiklin ter betoniranim prostorom za delavnico iščem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Prekajevalec». 24940

Stanovanje
išče štiričlanska družina. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Čista in mirna». 24950

Stanovanje
komfortno, oddam s 1. novembrom v novi hiši, v bližini Sv. Krištofa. Pojasnila daje hišnik v Gosposki ulici 6. 24953

Stanovanje
2 sob, kuhinje, verande in pritiklin oddam s 1. septembrom zakonskemu paru brez otrok. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vila pri Tivolija 1600». 24959

Dijaška stanovanja

Za dijakinjo
iščem blizu drž učiteljišča pri fini rodbini ali vdovi stanovanje. Event ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljiva 805». 24805

Profesor. družina
sprejme dijakinjo iz dobre hiše na hrano in stanovanje Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24835

Za prvošolca
iz boljše rodbine iščem stanovanje s hrano pri kaki prof družini Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Profesorjeva družina». 24904

Dijaka
sprejmem v popolno oskrbo Na razpolago klavir in instruktor. Ponudbe na ogl oddelek «Jutra» pod šifro «Dobro nadzorstvo». 24915

Prehrana

Gospodične
sprejmem na dobro hrano Dnevno močnata jed. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24817

Sobe

Sostanovalca
sprejmem za 150 Din v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24895

Dve sobi
oddam skupno ali posamezno. — Vprašati v vili Stadion, Dunajska cesta 24842

Sobo s kuhinjo
ali prazno sobo s študentom iščeta mirna zakonca brez otrok, ne predaleč od centra Ponudbe na ogl oddelek «Jutra» pod šifro «Zmerna najemnina» 24243

Opremljeno sobico
lepo, oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 24870

Opremljeno sobo
oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24660

Čisto sobo
oddam z dvema ali eno posteljo, v Slomškovi ulici št. 16/II. 24831

Gospoda
sprejmem na stanovanje z zajtrkom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 24903

Sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, v sredini mesta oddam takoj ali s 15 avgustom boljšemu gospodu. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 24875

Prazno sobo
parketirano — s posebnim vhodom in elektriko oddam takoj boljši samski osebi Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 24791

Sobo
s souporabo kuhinje oddam takoj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 24921

Prazno sobo
v sredini mesta, v pritličju, s posebnim vhodom iz veže, iščem. — Ponudbe pod «Mala sobica» na oglasni oddelek «Jutra». 24885

Veliko prazno sobo
parketirano, z elektriko in posebnim vhodom oddam takoj Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 24928

Na stanovanje
sprejmem preprostega gospoda na Mestnem trgu št. 24/I. 24935

Dopisi

«Morje»
Sestanek mogoč. 24887

«Valentino»
Dvignite odgovor .. Pozdravček! 24891

Ivo
Zaenkrat ostalo pri starem. Oglasi se takoj. Poljube. 24893

Nova pot k sreči in uspehu!
Senzacijonalen uspeh in sreča na temelju dvanajstletnega grafološkega študija, več kot 10.000 rokopisov diskretno in natančno pojasnjenih — Razreši vsa vprašanja življenja iz preteklosti, sedanjosti in prihodnjosti. Zadostuje 20 besed rokopisa, datum rojstva in Vaš naslov Honorar na željo od 20 Din dalje 2 do 10 strani koncept. pisma. Drugi dan sledi odgovor. Profesor in grafolog De Morton, grafološki inštitut, Vila Svetli Linhartova 28. Ljubljana 24854

«Korotan»
Hvala! Reši mene in sebe Poljube. Zlatko. 24961

Želim dopisovati
z inteligentno gospodično mlajšo (mogoče Mariborčanko) — poznejše poznanstvo ni izključeno. Cenjene dopise prosim na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mladost». 24712

Kam pa kam!

Vrtni koncert
danes zvečer v gostilni «Amerika» na Glincah. — Igra godba «Gradašca». 24930

Prijatelj!
Kadar obiščeš staromano mesto **Višnjo goro**
ne pozabi se oglasiti v gostilni Nadrah. — Le tam dobiš pristnega Metličana 24765

Glasba

Klavir
po izredno nizki ceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24896

Gitaro, nove citre
in 3 harcer-kanarčke prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 24941

Živali

Doberman
rujav, mlad, se je zatekel. Vrniti ga je proti nagradi na naslov, ki je v oglasu oddelku «Jutra». 24736

Izgubljeno

200 Din nagrade
dam onemu, ki mi vrne izgubljeno uro, na čije pokrovu je grb z napisom «Vojna akademija». Oddati v oglas. oddelku «Jutra» 24914

Stroji

Tamburirni stroj
pletilne stroje 10/60, 8/60, 6/80, 5/60 in 200 kg prima kamgarn volne 2/16 po Din 112 kg prodam. Stroji še malo rabljeni Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 24756

Parni kotel
stoječ, 5 HP, 3 atm., v obratu, je pod zelo ugodnimi pogoji takoj naprodaj — Erman & Arbar, Št. Vid nad Ljubljano. 24670

Mlatilnice
slamoreznice, čistilniki za žito, kotli za žganjekuho in krmo vedno najceneje pri Fr Stupici v Ljubljani, Gosposvetska 1. 24898

Tovarna testenin
proda po nizki ceni popolno strojno opremo: 2 preši, 2 stroja za mešanje itd. — Stroji so skoro rabljeni — vendar dobro ohranjeni. — Pisma na Fischetti, Trieste Roesini 20 24955

Obrt

Barvanje čevljev
z aparatom izvršuje edino Kukman, Gajeva ulica št. 2 (poleg Kreditne banke) 24841

Reklamno fotografiranje
po znižanih cenah, legitimacijske slike zastonj pri naročilu 6 kart Amaterjem izdelujem najceneje Staut, Gosposvetska cesta št. 1/II. 24743

Razno

V vsakem 5 paketu
zdravstvene sladne kave Viktor Jarc, Maribor, so 2 Din v gotovini, za premijo 24796

Otomane
v različnih vzorcih po 550, 600 in 680 Din. otomanska pregrinjala, modroce itd. kupite najbolje pri Rudolfu Severju, tvornica tapetniškega pohištva. Marijin trg št. 2. 47

Praktične množinske predmete
iz lesa (posebno kako novo iznajdbo) sprejmem v strojno izdelavo in razpečavanje Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Industrija št 560». 24839

Da se v zakup dobro uvedena prvovrstna **RESTAVRACIJA** in **KAVARNA** z vsem inventarjem in velikim vrtom v centrumu mesta v neposredni bližini Beograda samo dobremu strokovnjaku pod najugodnejšimi pogoji. V isti zgradbi se nahaja hotel, ki ni za najem. Poleg tega se daje v najem kompletno urejen kino. Vprašanja na **Rudolf Mosse, Beograd** pod šifro: 244. 9573

Najboljši **vinski kis** za vlaganje kumarc, sočivja in sadja pri FR. KHAM, Miklošičeva cesta 8.

✝

Zveza ruskih akademikov naznanja vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je gospod

Vjačeslav Travin

slušatelj Ljubljanske univerze

dne 2. avgusta v splošni bolnici v Ljubljani, po kratki bolezni preminul.

Pogreb bo v soboto, 4. avgusta ob 5. pop. iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. avgusta 1928.

✝

Žalostnim srcem naznanjamo vsem znancem, da je danes po kratki bolezni, previden s svetimi zakramenti, vdano v Bogu zaspal naš sin, brat in svak, gospod

Ciril Oblak

cand. ing. arh.

v dobi 23 let.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, ob pol 5. uri iz pokopališke mrtvašnice na pokopališče v Dol. Logatcu.

Bog mu daj večni pokoj! 9615

Dol. Logatec, dne 3. avgusta 1928.

Rodbine: Oblakova, Korparjeva, Devetakova in Mačkova

Kok, Smok in Jokica

Izvirna pravljica s slikami za deco.
Spisala teta Metka

54.

Osupli so stali palčki in gledali čarovnika, zakaj vsi na mah so spoznali v njem moža, ki so ga bili rešili iz mreže. Modroglav se jim prijazno nasmehne, rekoč: »Vem, da ste prišli zaradi ukradenega lonca. Stopite z menoj, takoj bomo vedeli, kdo je tat!« Vsi veseli so zlezli palčki po strmih stopnicah v čarovnikovo stanovanje.

Stanley Weyman: 84

Rdeča kokarda

Roman.

»Toda moral bi pogledati, kako je z mojim konjem,« sem rekel dreveneč od začudenja. »Pustil sem ga na ulici.«

»Poskrbeli bodo zanj. Dajte, napravite mi radost...«

Z drobno, a malone zapovedujočo kretnjo je pokazala na vrata.

Ves osupel sem jo ostavil. Sluga, ki me je bil privel na vrh, je že čakal pred vrati. Po širokem hodniku me je odvel v spalnico, kjer sem našel vse, česar je bilo treba, da osvežim svojo vnanjost. Vzel mi je suknjo in klobuk ter mi stregel s spretnostjo dovršenega sobarja. V svoji zavzetosti se mu nisem upiral. Ko pa sem se nekoliko osvestil in odprl usta, da bi mu zadal vprašanje, me je poprosil, naj oprostim, češ, gospa mi bo vse sama pojasnila.

»Gospa...?« sem dejal.

Moj pogled je izražal pričakovanje, da on spopolni vrzel.

»Da, gospod, gospa vam pojasni vse,« je odvrnil, ne da bi trenil z očmi.

Ko je videl, da sem pripravljen, me je spremil nazaj, a v drugo sobo, ne več v tisto, kjer sem bil prej.

Ko sem stopil vanjo, sem se vprašal, ali ne sanjam; zakaj o tem, da stojim pred razrešitvijo uganke, nisem mogel dvomiti. Razen mene ni bilo v sobi žive duše. Prostor je bil dokaj velik in je imel tri visoka, ozka okna, izmed katerih je bilo eno odprto, tako da je udarjal v sobo pocestni hrup. Drva so počasi gorela v velikem kaminu z marmornimi stebri; v kotu sobe je stal klavecin, harpa in stojalo za note. Bliže pri oknu je bila majhna, mično pogrnjena okrogla miza, osvetljena s svečami v starih srebrnih svečnikih; onkraj te mize je sedela gospa.

»Ali vas zebe?« me je vprašala z izrazom velike ljubeznivosti v glasu in obrazu.

»Ne, gospa, hvala vam.«

»Tedaj lahko sedeva za mizo.«

Tako govoreč mi je pokazala mesto.

Z začudenjem sem opazil, da je bilo pogrnjeno samo za dva. Ko je gospa videla mojo zadrego, je lahno zardela in ustnice so se ji skrčile, kakor bi zadrževala nasmešek. Toda rekla ni niti besedice. Temu, da bi si bil ustvaril o njej kako nelaskavo mnenje, se ni upirala samo mirna neprisiljenost njenega vedenja, ampak tudi obče lice njenega stanovanja, gospodsko razkošje, ki jo je obdajalo, in celo resna dostojnost dvornika, ki nama je stregel.

»Gotovo imate danes dolgo pot za seboj?« me je vprašala in njeni prstki, k katerimi je drobila košček kruha, so nervozno zaigrali, med tem ko so se njene oči zdaj pobešale k mizi, zdaj malone proseče upirale vame.

»Iz Sauvea prihajam, gospa,« sem odvrnil.

»Glejte, glejte! In kam ste namenjeni?«

»Samo do tod.«

»Srečna sem, da to slišim,« je rekla z mičnim nasmeškom. »Ali ste v Nimesu že znani?«

»Doslej ga nisem poznal. A zdaj mi je, kakor da sem tu doma.«

»Preveč ste ljubeznivi,« je dejala in brez zadrege prestregla moj pogled. »Da vam bo bolj udobno, vam hočem povedati svoje ime. Po vašem imenu vas ne vprašam.«

»Tedaj ga ne veste?« sem vzkliknil.

»Razume se, da ne!« se je zasmejala.

Ta smeh mi je razodel, da je zelo mlada. Bila je malone še dekletce.

»A poveste mi ga seveda lahko, če vam je to v zabavo,« je dodala prostodušno.

»Drago mi bo, gospa,« sem galantno odvrnil. »Moje ime je vikont de Saux, iz Sauxa pri Cahorsu.«

Roka ji je obvisela v zraku in skoro minuto je kar osuplo strmela vame. Zdelo se mi je celo, da vidim v njenih očeh izraz nekakšne groze. Nato je povzela:

»Iz Sauxa pri Cahorsu?«

»Da, gospa. In učinek mojih besed me navdaja s strahom, da ste me imeli za nekoga drugega.«

»Nikakor ne!« je dejala.

Nato je dala svojim čuvstvom duška ter se zasmejala in zaploskala z rokama.

Vse kopalne potrebščine 15% ceneje

Kopalna obleka jaquard garant. barve preje Din 169.— sedaj Din 98·-

Pozor!

A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 18-19

Pralna svila za obleke meter Din 39·-
Surova svila za obleke meter Din 59·-

Foulard svila za obleke preje meter D 98, 110 sedaj meter Din 68·-

različnega platna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno znane znamke „Schroll"

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA
MESTNI TRG štev. 10

Ugodne cene! Na željo vzorci!

Direkciji Resavskih rudnikov, Nik. B. Jocića i Sina Bare Ravna Reka
poslednja postaja Ćuprija v Srbiji — potrebno je
veliko število rudarjev - kopačev
vsled povečave obrata v rudniku.
Rudarji bodo takoj sprejeti, čim se prijavijo direktno Upravi rudnika v Barah. Stanovanje, kurjava in razsvetljava brezplačno v koloniji, poleg tega dobra plača v akordu. 9554

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN le mast
Zaščitni znak — Claven — Zaščitni znak
Skladišče v lekarnah ali drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak lekarnar SISAK 115

„OLLA" GUM..? »OLLA« je kot dokazano že desetletja vodilna kot najstareiša in dokazljivo tudi najzanesljiveiša. 130

V najem oddam dobro vpeljano
trgovino
z mešanim blagom
na prometni točki radi bolezni za daljšo dobo z vsem inventarjem. — Letni promet znaša nad Din 3,000.000. Potrebni kapital Din 200.000. — Vsa tozadevna vprašanja je nasloviti pod štev. 1888 na oglasni oddelek »Jutra«. 567

Kurje oči odstranite brez bolečin in nevarnosti z BURGIT
Crez 20 let po zdravnikima preporočano in v porabi. Burgit-kopelj za noge odstrani potenje in zganje nog.
BURGIT G. M. B. H., FREILASSING.
Generalni zastopnik: IVAN SVETEC, Novomesto, Slovenija

Lep naj bo Vaš dom!
Slikarije in pleskanje naj Vam vedno preskrbi Ivan Košak, Bleiweisova c. št. 15. Slikarstvo in pleskarstvo. Najmodernejši vzorci. 55

je najbolje sredstvo proti
solnčnim opeklinam
Adriatic Tan cream dobiva se v vseh apotekah, drogerijah in parfumerijah.
Glavni depot:
Anglo-Jugoslav. petrolejsko d. d.
Ljubljana.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob tragični smrti naše ljubljene hčerke, sestre in tete, gospodične

Minke Horvatove

kakor tudi za čaščeče spremstvo na njeni zadnji poti se vsem najtopleje zahvaljujemo.

9609 **Žalujoča rodbina Horvatova.**

Pohištvo v veliki izbiri imata na zalogi
ERMAN & ARHAR
Št. Vid nad Ljubljano
Oglejte si pred nakupom. Na obroke!
Ilustriran katalog Din 30. 9556

Naznanilo. 9512
Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzela na novo preurejeno, staro dobro znano
restavracijo pri „Soči", Sv. Petra cesta.
Otvorim jo danes ter bom nudila cenj. gostom prvovrstna štajerska in dolenjska vina kakor tudi gorka in mrzla jedila. Sprejemam tudi abonente na domačo dobro hrano. Priporoča se **Franja Hostnik.**

†

Rodbina dr. M. Pirca naznanja vsem pokojnikovim prijateljem, tovarišem in znancem, da je gospod

Vječeslav Travin

podpolkovnik bivše ruske armade in cand. tech. dne 2. avgusta ob 21. uri po kratki, toda hudi bolezni preminul.

Pogreb dragega rajnika se vrši v soboto 4. avgusta ob 17. uri iz mrtvašnice javne bolnice. 9611

Ljubljana, 3. avgusta 1928.

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob priliki prerane smrti našega nad vse ljubljenega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Lovro Klemenčiča

za poklonjeno prekrasno cvetje in vence se vsem najtopleje zahvaljujem.

Posebej pa me veže dolžnost, zahvaliti se čč. duhovščini, gg. pevcem za prekrasno žalno petje, gg. govornikom za tolažilne besede, p. t. častniškemu zboru in vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 4. avgusta 1928.

Žalujoča soproga Marija Klemenčič in sinko.

9610

IX. velesejm v Libercu
od 18. do 24. avgusta 1928

Znani najugodnejši nakupni trg čehoslovaškega eksportnega blaga.
Splošni vzorčni velesejm
ZNAMENIT TEKSTILNI VELESEJM
Sejm za tekstilne stroje
Posetniki iz Jugoslavije so deležni sledečih voznih olajšav:
Jugoslavija 50 % za povrat. vožnjo
Avstrija 25 %
Čehoslovaška 33 %
Vizum za Čehoslovaško je prost
Legitimacije se dobijo pri:
ALOMA COMPANY, Ljubljana, Aleksandrova 2
Čsl. konzulat Ljubljana Na bregu 2
9583 a

Podzastopstvo:
Ing. Adolf Pfenningberger, Sarajevo
Dušan Marinković, Mostar
Braća Manucci, Osijek
Ing. G. Tönnies, Ljubljana
August Bachinger, Novi Sad
Johann Schmidt, Vršac
8518

Urejuje Davorin Ravlen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.